

SPÁBA SKRZE ŽIDY

Jeho Eficienci

p. Bohumilu Chlumeckému :

Spása skrze Židy se rozjí-
má na Velký Pátek, a tím i
o Velikonocích, neboť to vše
jest průpravou k přijetí
Utěšitele...

Josef Florian

**SPÁSA
SKRZE
ŽIDY**

**Z NOVÉHO VYDÁNÍ, AUTOREM PŘEHLÉDNUTÉHO
A. POZMĚNĚNÉHO, PŘELOŽIL A S POMOCÍ PŘÁTEL
VYDAL JOSEF FLORIAN VE STARÉ ŘÍŠI NA MORAVĚ.
NATISKL FRANTIŠEK KUSÁK VE VYŠKOVĚ.**

*. . . ex quibus Christus
secundum carnem.*

ROM. IX, 5.

SPÁSA SKRZE ŽIDY, uveřejněná roku 1892, byla zahrabána dvanáct let. Vydavatel, výborný a řádný muž, ztvárněný z hlíny zemské schválně k tiskařskému provedení tohoto jediného díla, změniv náhle řemeslo, odnesl s sebou jako nějakou kořist do svého nového příbytku značné množství neprodaných eksemplářů. Neměli jsme smlouvy, a protože tato spousta tisku jemu příslušela, musel jsem se na dvě a půl pětiletí podrobiti libovolnému zabavení nejpozoruhodnější z mých knih. Vyprávěl jsem o této bolestné události a o této náramné škodě na 214. stránce „Mého Denníku“.

Nové toto vydání jest opraveno na různých místech, bez podstatných změn. Nicméně prosím, aby se uvážilo, že nejnepatrnější zjinačení jest nesmírné důležitosti v číře eksegetické obhajbě, jejíž dosah mohl by býti považován za nevypočítatelný, kdyby současné lidstvo dychtilo ještě po Tvrozeních nebo Podobenstvích zjevených.

Vyjma nadpřirozenou inspiraci, možno říci, že SPÁSA SKRZE ŽIDY jest bez jakékoliv pochyby nejenergičtějším a nejnaléhavějším křesťanským svědectvím ve prospěch Prvorozeného Pokolení od jedenácté kapitoly svatého Pavla k Římanům.

„Jestliže prohřešení jejich, praví tento apoštol, jest bohatstvím světa, a úbytek jejich bohatstvím národů, čím více plnost jejich?

„Jestliže odvržení jich jest smířením světa, čím bude jich přijetí, leč životem z mrtvých?

SPÁSA SKRZE ŽIDY, přijme-li se jakožto parafráze této kapitoly svatého Pavla, připomíná od první řádky, že Krev, která byla prolita na Kříži za Spásu pokolení lidského, právě tak jako ta, jež vlévána jest neviditelně každého dne do Kalichu Svátosti Oltářní, jest přirozeně a nadpřirozeně ŽIDOVSKÉ KRVE, — nesmírný proud Krve Hebrejské, jejíž pramen jest v Abrahamovi a ústí v Pěti Ranách Kristových.

A toť vše. Není již, co by se mělo věděti. Zpozoruje konečně židovský svět tuto knihu, která jej poctívá nad jakékoliv očekávání a za kterou nic nedal?

19. listopadu 1905. Oktáva Posvěcení Chrámů.

LEON BLOY

RAJISE MARITAINOVÉ

**VĚNUJU TYTO STRÁNKY,
PSANÉ PRO KATOLICKOU
SLÁVU BOHA
ABRAHAMOVA
IZÁKOVA A
JAKOBOVA.**

DE PROFUNDIS

Z DNA PROPASTI JEŽÍŠ KŘIČÍ K SVÉMU OTCI A TENTO KŘIK PROBOUZÍ V NEJVNITŘNĚJŠÍCH ÚTROBÁCH HLUBIN, — NEKONEČNĚ POD TÍM, CO MŮŽE BÝTI POCHOPENO ANDĚLY, NEVÝSLOVNĚ NÍŽE NEŽ VŠECHNY PŘEDTUCHY A VŠECHNA TAJEMSTVÍ SMRTI, — VELMI PŘIDUŠENÉ, VELMI VZDÁLENÉ, VELMI MATNÉ ÚPĚNÍ HOLUBICE PARAKLETOVY, ODRAŽEJÍCÍ OZVĚNOU STRAŠNÉ TO *DE PROFUNDIS*.

A VŠECHEN TEN BEKOT BERÁNKA CHVĚJE SE TAKTO V DĚSNÉ JÁMĚ, ANIŽ JEST MOŽNO POMYSLITI SI JEDINÉHO STENU, VYDECHNUTÉHO SYNEM ČLOVĚKA, JENŽ BY NEZAZVUČEL *TOTOŽNĚ* V NEMOŽNÝCH VYHNANSTVÍCH, V NICHŽ CHOULÍ SE UTĚŠITEL . . .

Ex quibus Christus
secundum carnem.

ROM. IX. 5.

I

SALUS EX JUDAEIS EST. *SPÁSA ZE ŽIDŮ JEST!* ⁽¹⁾

Ztratil jsem několik vzácných hodin svého života, jako tolik jiných nešťastníků, četbou mozolné noční protižidovské práce páně Drumontovy, a nevzpomínám si, že by byl citoval toto prosté a hrozné slovo Našeho Pána Ježíše Krista, zaznamenané svatým Janem ve čtvrté kapitole jeho Evangelia.

Zráčilo-li se někdy tomuto objemnému novináři vyšetřovati posvátné Teksty a schopeni-li jest dokázati k mému zmatku, že toto důležité

Salus EX Judaeis, QUIA Salus A Judaeis. Odpověď jistému pramalounkému doktoru, který odpíral mému překladu.

pravidlo jest zmíněno v tom neb onom tlustém pamfletu, jimiž moří pravidelně křesťanské národy, — pak dlužno říci, že tato čest, prokázaná svatě Knize, jest tak podivuhodně bezhlasou, polostinnou, chvatnou a mlčenlivou, že jest skoro nemožno ji upozorovati a že jest dokonale nemožno, by někoho zasáhla.

A přece jest něčím toto svědectví Syna Božího!

Vím dobře, že svatý Augustin hrozitánsky seslabil dosah tohoto slova ve své ubohé eksegesi o „dvou městech“, jak volno zjistiti ve čtrnáctém pojednání příliš pověstného komentáře tohoto ctihodného Doktora.

Avšak tehdy byli v pátém století; Zavrhování Israele započalo od nesmírné katastrofy Jerusalema; pokolení lidské, na polovic již přemožené nástupci Petrovými, nezhojitelně sraštilo a smračilo srdce své a zatvrdilo se na celé trvání časů proti oškli-vovanému potomstvu katů Kristových.

Hrozná spálenina prvních Pronásledování se konečně zaceľovala a velká *seřba* krve Mučedníků byla vykonána.

Pedagogie Nadpřirozena připadla theologům, vykladatelům, z bludu vyvedeným filosofům, a tísnivé tvrzení Toho, jenž byl jmenován *Synem Hromu*, mohlo býti uctivě odloženo bez jakého-

koliv nebezpečí pohoršení neb i jen pouhého údivu Církve cele rudé, plačící ještě jako novorozeňátko ve své kolébce.

Toto slovo však trvá. Proti všemu udržuje se ve své tajemné síle a podobá se jakémusi drahokamu velmi chmurnému, matného lesku, jenž stal se neocenitelnějším opovážlivou nepozorností hospodářů nebo vrchních dozorců Víry.

II

S PÁSA Z ŽIDŮ JEST! Tekst ohromující, který zuřivě nás odvrhuje daleko od p. Drumonta! Chraň Pán Bůh, bych vyhlášoval válku tomuto vítězivci! Byl by to věru příliš nerovný zápas. Pamfletář *Židovské Francie* smí se chlubit, že našel dobrý kout a dobré hnízdo. Pozoruje s hlubokou moudrostí a chladnokrevností zchytralé hlavy, že kámen mudrců tkví v tom, by se dávalo správně lidským báchorům žaludového krmení, po němž jsou zblázněny, vynalezl proti Židům jitrivé a tvrdošíjně vymáhání a dovolávání se pěti franků.

To bylo neklamné tajemství, kterak všechno

zkrotiti a ovládnouti, všechno do hlubin pohroužití a kterak svou osobu uvelebiti na hřebeny nejvyšší.

Říkati kolemjdoucímu, byť to bylo nejbídnějším čekateli na mrchovišti zoufalců: — Tito zpronevěřili Hebreové, kteří na tě pohrdavě shlížejí, ukradli ti všechny tvoje peníze; vyrví jim je tedy! ó Egyptane! rozedři jim kůži, máš-li k tomu osrdí a pronásleduj je do moře Rudého.

Ah! říkati to ustavičně, říkati to všude, bučeti a řvati to bez oddechu v knihách nebo v časopisech, ba někdy se i bítí, by se to zvučněji a ušlechtileji rozléhalo nad horami a proudy! avšak zvláště, oh! zvláště, *nikdy nemluvit o něčem jiném*, — v tomť jest recept i arkánium, *medium* i *retentum* balistiky velkého úspěchu. Kdož pak, o můj Bože! tomu by dovedl odolati?

Dodejme, že tento velikán dovolává se Kato-licismu. Nuže, kde kdo zná vznešenou nežistnost současných katolíků, jich nerozbitelné opovržení k spekulacím nebo spádům a úskokům finančníckým a nebeské odloučení, k němuž se veřejně hlásí. Já sám vytvořil knihy, bych vyjádřil obdiv skoro bolestný, jímž mne nasycují tito žáci božského milosrdenství, a cítím dobře, že by bylo bývalo nemožno v tom mi zabrániti.

Jest tedy snadno pochopiti prudkost jejich

horlivosti, když štváčské ruce Antisemity toho přišly polehtávat v nich předtuchu Spravedlnosti. Možno i říci, že při této příležitosti šupiny spadly s velkého počtu očí a statečný Drumont objevil se apoštolem vlašných, kteří nevěděli, že by náboženství bylo také výnosné.

III

NĚKOLIK nezasvěcenců, pravda, tážalo se, jaké podstatné vítězství tkvělo pro morálku — i *praktickou*, — v nepopíratelném faktu, že se jali nahrazovati proslulé zlaté Tele prasetem z téhož kovu, a jakou vzácnou výhodu hodlal Katolicismus vyvoditi z těchto ažiových rekriminací?

Neboť konečně pan Drumont vstoupil jako hrdina do Babylonu, na hlavu poraziv všechny semitské národy, a obdivovatelé tohoto vítězivce očmuchávali na něm prach svatého krále Midasa, smísený s masťmi a kořením, jímž se šňoří po starém zvyku kostra smrtelných bohů.

Abychom mluvili méně lyricky, šlo to jistě ku předu, tlustá vydání se množila, a za práva autorská vybíraly se peníze s přesností rothschildovskou, takže dělaly se sliny žádostivosti veškeré závistivé psavé luze téhož rázu, již nenapadla tak úrodná myšlenka a jež rozhodla se ihned vztekle vrhnouti se na totéž zaměstnání.

Všichni zsinali žrouti křesťanských cibulí Horního i Dolního Egypta pochopili podivuhodně, že válka proti Židům mohla by býti — konec konců — výborným obratem k zhojení mnohých bankrotů nebo k občerstvení tak mnohého churavějícího obchodu.

Ba pozorovali se i bezpočetní kněží, — mezi nimiž zajisté nalézali se i upřímní služebníci Boží, — jak se rozplameňují v naději blízké mely, při níž bude rozlito dosti israelské krve, aby se mohli ochlastati miliony psů, zatím co bezúhonní skopci Dobrého Pastýře popásávali by se, velebíce Boha, na mochnách a zlatém jeteli na záviděných pastvištích zaslíbené Zemi.

Uchvácení a nadšení bylo tak nenadálé a podnět tak neobyčejný, že ještě dnes nikdo z nich nepřiřadl na to zvěděti — rozhodně, — zdali by nějakého vážného nebezpečí nehrozilo srdci kněžskému voláním tak zběsilým po vyhubení národa, který Římská a Apoštolská Církev v ochranu brala

po devatenáct století; v jehož prospěch její nejbolestnější Liturgie mluví k Bohu na Velký Pátek; z něhož vyšli Patriarchové, Proroci, Evangelisté, Apoštolové, věrní Přátelé a všichni první Mučovníci; aniž bych se odvážil mluvit o Panně Matce, ba o samém Našem Spasiteli, jenž byl Lev Judův, *ŽID v pravém slova smyslu dle přirozenosti*, — nevýslovný Žid! — který bezpochyby použil celé předběžné věčnosti k dychtění po tomto původě. —

Avšak což! nebylo-liž potřebí sledovati až ke konci tohoto hrabivého dryáčníka, organisatora a hlasatele této křížové výpravy na měsíc, jenž nepřestává kazatelovati „na týdenku“ o malém počtu vyvolených Všemohoucí ohnivzdorné Pokladny? — a kdo by mohl citovati *jen jediné* katolické protestace, když se vystavil na našich odstrašujících zdech neuvěřitelný plakát tohoto rouhačného Vtipálka: *v odění rytíře Svatého Hrobu a šlapajícího nohama . . . MOJŽÍŠE!!!?*

Ach! tím jest vše řečeno.

IV

Ať už jest toho jak se patří dosti. Opakuju to, nevstupuje mi na mysl, ani nepředsevzal jsem si v předmětu svém útočiti na tuto osobnost, jejíž triumf by mohl býti ještě větší bez rozladujícího směšna jeho marnivosti povýšeného inspektora, a jež ostatně právě má býti tvrdě zasáhnuta krutým ordelem poroty. (')

Avšak kterak nejmenovati ho v okamžiku, kdy máme přistoupiti k této neporovnatelné otázce Israele, jejímž snížením až k mozkovému niveau nejpitomějšího buržoy se hloupě honosí?

SPÁSA SKRZE ŽIDY byla psána 1892.

Smím býti málo podezříván z něžné lásky k nynějším potomkům tohoto proslaveného ple-
mene. Tady stůjž, bych začal, co jsem napsal
před šesti lety v knize hněvu, kterou všeobecné
nepřátelství vynasnažilo se udusiti všemi před-
stavitelnými prostředky.

„Středověk, pravil jsem mluvě o Židech,
v zdravém smyslu svém ubytoval je do vyhraze-
ných psincův a bud a ukládal jim zvláštní šat-
stvo, by snadně mohli býti poznáni a by každý
mohl se jich varovati. Když bylo třeba přece
v nějaké záležitosti stýkati se s těmito smraďochy,
skrýval to každý jako svou mrzkost a očišťoval
se potom jak mohl. Hanba a nebezpečnost z jich
obcování byly křesťanským protijedem proti jich
moru, protože Bůh dbal o zachování takové ha-
věti na věčné časy.

Dnes, kdy křesťanství vyhlíží, jakoby chrop-
tělo pod patou vlastních věřících, a kdy Církev
ztratila všechnen úvěr, pitomě se rozhorlují, když
vidí v nich pány světa, a zběsilí odpůrci Tradice
apoštolské jsou prvními, kdož nad tím žasnou.
Zbraňují desinfekčním prostředkům a pak si na-
řikají, že mají štěnice. Taková jest blbá charak-
teristika časů moderních“. (')

ZOUFALEC, kap. XLII. (LE DÉSESPÉRÉ, p. 201. Vydání Soirat,
jedinně autorem doporučované.)

Nevidím pomoci a nemohu změnit ani čtvrt řádky na této půvabné stránce. Více než kdy jindy jest mi jasno, že Společnost křesťanská jest zasmraděna velice hnusným plemenem a strašným jest věděti, že dle vůle Boží toto plemeno jest *ustavičné*.

Z dvojnásobného hlediska, morálního a fyzického, moderní Židák zdá se býti stokou veškeré ohyzdnosti a šerednosti světa.

V

KDYŽ jsem byl roku minulého v Hamburku, zachtělo se mi po způsobu všech nejobyčejnějších cestovatelů ze zvědavosti shlédnouti Tržiště Židů. — Překvapující sprostota tohoto emporia nákupné veteše a odpadků dá se nesnadno vyjádřiti. Zdálo se mi, že vše, co může život zoškliviti, bylo předmětem obchodu těchto nečistých kupčků, jichž jekot a vřesk *patolízavý* zachycoval se mne, zavěšoval se a lepil se na mne fysicky, způsobuje mi fantastickou nevolnost jakéhosi rosolovitého provívání.

A všechny tyto ziskuchtivé a otrocké tváře měly týž ráz hrozný, jenž chce vyjádřiti tak jasně

božské Opovržení, božské Přesycení, neodvolatelné Odloučení od ostatních smrtelníků, a jenž je tak hluboce ztotožňuje ať v kterémkoliv okršku globu.

Neboť neobyčejným zákonem jesti, že tento národ kleteb nebyl by býval mohl na sebe shrnouti hromadné zavržení, jímž se honosí, než za báječnou cenu případného *protagonismu* jedincova. Odvržené toto Pokolení nemohlo vydati žádného druhu Cesara.

Právě proto nedůvěřuju podání dovedně vymyšlenému, avšak, myslím, málo známému, jež Hebreje považuje za praotce národa římského a nahraňuje společníky Eneovy kolonií Benjamitů, — vysvětlujíc *Vlčici* obou Dvojčat zakladatelů neprozkoumatelnými předpověďmi umírajícího Israele: „*Benjamin LUPUS rapax, mane comedet prædam et vespere dividet spolia*. Benjamin vlk dravý, ráno jísti bude loupež, a večer děliti bude kořisti.“ (1)

Špinaví vetešníci Hamburští byli zajisté z té stejnorodé rodiny lakotných blíženců ve službě u všech nečistých zloduchů judaické totožnosti, z takové, již vidíme hemžiti se podél Dunaje, v Polsku, v Rusku, v Německu, v Holandsku, ba již i ve Francii a v celé severní Africe, kd: Ara-

bové mnohdy z nich dělají ošklivý maz, dobrý k natírání prašivých ovcí.

Avšak hnus můj, přiznávám se, překročil jakoukoliv domněnku a jakékoliv očekávání, když se mi objevili Tři Starci! . . .

VI

TMENUJU je Třemi Starci, protože nevím žádného jiného druhu označení. Jest jich snad padesát v tomto privilegovaném městě, jež, jak se zdá, není tím hrdější.

Avšak mám toliko tři před očima, a toho bylo dosti, by objevili se mi drakové nejneobyčejnější.

Vše, co neslo jakýkoliv ráz modernosti, rozplynulo se hned jako pára a nižší židáci, kteří lokty na mne naráželi, hemžíce se jako komáři z jatek, přestali existovati. Neměli již k tomu práva, nejsouce naprosto ničím vedle těchto.

Jejich hanba, již jsem odhadl na úplnou, bezvadnou a chutnou hanbu, tolik chutnou, na

kolik může býti eliksír prokletí, neměla nejmenší záživnosti a podobala se šlechtictví v porovnání s touto neodhalitelnou mûrou mrzkosti.

Pohled na tato tři strašidla vybavil mi tak nepodobnou jakost ošklivosti, že jedině rouhání mohlo by býti připuštěno, aby se symbolicky vyjádřila.

Nechť si tedy každý představí, možno-li, Tři svaté Patriarchy: Abrahama, Izáka a Jakoba, jichž Jména, zastřená mrakem neproniknutelného tajemství, tvoří Deltu, stejnostranný trojúhelník, v němž dříme v závojích blesku a hromu nepřístupný Tetragram!

Ať si je zobrazí, — sotva psáti se to odvažuju, — tyto tři osobnosti, mnohem více než lidské, z jichž bedra celý Národ Boží, ba i Slovo Boha vyšli; nechť se vmyslí dobře na jedinou minutu do toho, kterak ještě živi jsou, přečkavše svrchovaným zázrakem nejstoletější potomstvo obětníků svého velikého ukřižovaného Dítka; kterak přijmuli na sebe, — Bůh ví s jakými neodhalitelnými právy zpětné koupě! — dokonalé sesazení, sviňstvo beze jména, nekonečnou potupu, nevysychající poklad prokletí světa, hulákání celé země, opovržení ve všech propastech, — a věčný úžas Serafů nebo Trůnů, vidoucích je, ani se vlekou takto blátem věků . . .!

VII

ZAJISTÉ, ah, ano! v duchu tohoto vidění, jež se bude zdátí bez pochyby nesmyslným, ty tři děsné bytosti realizovaly velice pravzor a prvopočáteční zjev nezahladitelného Plemene, jež provedlo brzy ve dvou tisících letech zázrak, jemuž není rovného, přeživši i své zhoubce a odvolávajíc se ustavičně na všechna pekla ze svého *podstatného* sesazení.

Avšak dobrý Bože! jací to odstrašující předkové!

Byli opravdu příliš klasičtí, než aby se neprojevili jak odpornými tak vznešenými. Od Shakespeara až k Balzakovi hrozně byl zpřežvýkán

starý Hebrej, špinavý lakomec, shrbený, slídící po zlatě v nečistotách, v napuchlých nádorech lidstva, konečně zbožňující toto zlato jako slunce bolesti a Parakleta lásky, sourovného a souvěčného s jeho samotářským Jehovou.

Realisovali trojnásobně tuto obludu ve svých totožných osobách, připojujíce k všední ošklivosti tohoto starého literárního mythu nezměrný děs jich opravdivé přítomnosti . . .

Abrahám, Izák, Jakob, sestoupivší až do těchto neblahých Předpekli! . . . Neboť moje obrazotvornost úlekem zbavená stěžňů, přiřknula jim instinktivně Pojmenování božská!

A na mou věru! vzdávám se jich vylíčení, přenechávaje toto třinácté dílo Heraklovo dokumentářům mrchy a kosmografům kvašení červů.

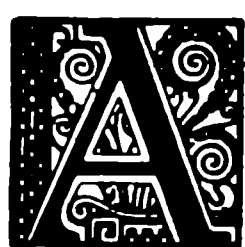
Budu si nicméně dlouho připomínati ony tři neporovnatelné vyvrhele, jež dosud vidím v jejich zahnívajících kožiších, skloněných čely proti čelům nad otvorem smrdutého rance, jenž byl s to hvězdy odstrašiti, do něhož shromažďovaly se k vůli vývozu tyfu nepojmenovatelné předměty kteréhos arcisemitského obchodu.

Jsem jim povinen tímto holdem za vzpomínku skoro *dojemnou*, že vyvolali v duchu mém obrazy nejvelkolepější, jaké jen mohou vstoupiti do stánku bez velebnosti, jakým jest duch smrtelný.

Řeknu to ihned tak jasně, jak mi to bude dáno říci.

Zatím tvrdím s veškerou energií své duše, že nějaká *synthesa* otázky židovské jest prostě nesmyslem, nepřijme-li se předběžně „*Předsudek podstatného odříznutí*“ vyhostění Jakoba do nejodpornější zchátralosti, — bez jakékoliv naděje, že se přizpůsobí a navrátí, dokavád jeho „*Mesiáš*“, všecek žhnoucí slávou, nepadne na zemi.

VIII

Až do toho dne dokonalá spravedlnost s hůry nebo z dola bude i na dále velitelsky dožadovati se, by si ho každý hnusil a naň dával. Přísně vzato, vím dobře, že Israeliti mohou býti nazváni našimi „bratry“, — v téže hodnotě, bojím se toho, jako byliny nebo zvířata, pojmenovaná tak serafickým světce Františkem, jenž se nikdy neklamal. Avšak milovati je jako *bratry*, toť požadavek, proti němuž se bouří příroda. Toť svrchovaný zázrak svatosti, přesahující všelikou míru nebo mam a klam pitomé zbožnosti.

Až autority jednoho ze Dvanácti bylo třeba

k tomu, by se vysvědčilo, že „Eliáš byl podoben nám“, neboť tento prorok, jemuž Oheň byl služebníkem, zdá se býti více než člověkem; avšak Židé, narození nebo mající se naroditi od Velké Mše prvního Velkého Pátku, nemohou nikdy býti nám *podobni*.

Jejich smutné tělo, odporující jakémukoliv smíšení po tak velký počet století, uvědomuje nás přebytečně o jejich zázračné výjimečnosti v lidstvu.

Tot přese vše Pařez Našeho Pána Ježíše Krista, následkem toho *vyhrazený*, nevyrvatelný, nesmrtelný, — hrozně okleštěný v pozítřku slavného „Crucifigatur“, avšak nedotknutý na svém oddenku, jehož kořeny pevně srůstají a zapuštěny jsou v nejhlubších útrobách božské Vůle.

Právě proto jsou všichni nepohnutě totožni a tak dokonale pohlceni v zevnější osobnosti jich úděsných kmetů. Černé hadry a stařecký smrad naprosto v tom ničeho nemění, a jedině tím se stalo, že jsem viděl určitě všechny současné milionáře, mužské i ženské, kteří jsou chloubou našeho napařumovaného židovstva, ve třech výše zmíněných kostrounech, kteří se mi tak trvale vtiskli v mysl.

Dějiny Židů přehrazují historii pokolení lidského, jako hráz přepažuje proud, by se vyzdvihl jeho povrch. Jsou na vždy nepohnutí a ze všeho

co možno učiniti, nejlépe skokem přemrštiti se přes ně s větším nebo menším hlukem, bez jakékoliv naděje, že je strhne.

Dostatečně se o to pokusili, není-liž pravda? a zkušenost šedesátky pokolení jest nepopěrna. Vládcové, jimž nic neodolalo, podnikli jejich vyhlazení. Zástupové, neukojitelní z Potupy Boha živého, vrhali se na ně a zabíjeli je jako na jatkách. Symbolická Vinice Závěti Spásky byla neunavně pleť z těchto jedovatých cizopasníků; a tento národ, rozptýlený po dvaceti národech pod bezděčnou ochranou mnoha tisíc křesťanských knížat, vyplnil během časů svůj železný osud, své pevné určení, záležející jednoduše v tom, by nezemřel, by uchoval navždy a všude v poryvech vichrů nebo cyklonů přehoušlí *bláta* zázračného, o němž se mluví ve svaté Knize, a o němž věří, že jest Ohněm božským. (')

Ona šíje neposlušných a nevěrných, již Mojžíš nalézal tak tvrdou a neohebnou, unavila zuřivost lidí jako kovadlina z mocného kovu, na níž se ometla a opotřebovala všechna kladiva. Meč Rytířstva se o ni otupil, nadělav si zubův, a jemně kalená šavle vůdce muslimanského zlomila se na ní právě tak jako hůl chátry.

Jest tedy důkladně objasněno, že není, co by

(1) II Machab. I, 20.

se dalo dělati, a hledě k tomu, co Bůh snáší, slušno zajisté duším bohabojným jednou pro vždy bez domýšlivosti a pitomé zběsilosti a tváří v tvář s Temnotami tázati se, zdali nějaké neskonale úctyhodné tajemství neskrývá se přese vše pod způsobami bezsoupeřné hanby Národa - Sirotky, odsouzeného na všech zasedáních Naděje, na jehož však odvolání snad přece v jistý význačný den bude brán zřetel.

IX

UEN strpení! Toto slyšte, vy ubozí lidé, pro něž Ježíš ráčil trpět. Kdyby některý fanatik mé prosy mohl býti jednoho dne povzbuzen, nešťastník ten by snad vylovil s pomocí nebe následující řádky, tuším, že právě tak dokonale neznámé jako stránka výše citovaná:

„Silně se psalo o penězích. Politikové, ekonomisti, moralisti, psychologové a mystagogové se na této látce vyčerpali. Avšak nepozoruju, že by kdo z nich kdy byl vyjádřil pocit *tajemství*, jež vybavuje toto úžasné slovo.

„Biblická eksegeze vyzvedla tu znamenitou

zvláštnost, že ve svatých Knihách slovo PENÍZE (STŘÍBRO) zobrazuje živoucí Slovo Boží, ba jest s ním synonymní. (1). Odtud vyplývá, že Židé, starodávni opatrovníci tohoto Slova, které konečně ukřižovali, když se stalo Tělem Člověka, podrželi po svém pádu *obraz*, by naplnili své určení a nebloudili, bez povolání na zemi.

Tedy dle božského ustanovení měli by v držení, kterakým způsobem, na tom nezáleží, nejrozsáhlejší část statků tohoto světa. Velká to radost pro ně! avšak co s nimi činí?“ (2)

Hned vám povím, co činí s penězy; oni je *křižují*.

Prosím, by se mi odpustil tento výraz, dosti všeobecně neužívaný, myslím, jenž však není přejatějším, přihlédneme-li k němu dobře, než tento podobný: „Jísti peníze“, z jehož *skutečné* obludnosti duše bezpočetných smrtelníků, kteří ho používají, hrůzou by vyletětí měla.

Řekl jsem přesně, co jsem chtěl říci. Křižují je, poněvadž to jest způsob židovský, když chtějí vyhladiti, co jest božské.

Symbols a paraboly Svaté Knihy jsou pro vždy, neboť Církev neomylná nevyškrtla nikterak obrazů a podobenství, právě jako nevypustila

(1) Žalm XI, 7.

(2) Křištof Kolumbus před Býky, V, Dědic neužitečný.

proroctví. Jedině věčnost má jejich měřítko a Židé, zahrdivše Slovo tělem učiněné, jež před tím potud, dokud neobjevilo se jejich tělesným očím, velmi žárlivě ostříhali, zasnoubili se beze svého vědomí se strašným pokáním, uváznuvše na vždy ve své svatokrádeži a dále zuřivě prováděli na nezničitelném Symbolu to, co byli vykonali na cítícím tělu pravého Boha.

Křižovati peníze? Avšak jak to! Toť vyvýšiti je na šibenici jako zloděje; toť vztýčiti je, postavit je do výše, *odloučiti* je od Chudého, jemuž jsou vlastně životní potřebou! . . .

Slovo, Tělo, Peníze, Chudý . . . Analogické ideje, slova soupodstatná, jež označují společně Našeho Pána Ježíše Krista v jazyku, jímž Duch Svatý mluví.

Neboť jakmile dotkneme se jednoho nebo druhého z těchto děsných Obrazů, jež jsou tak četné, přiběhnou všechny najednou a ječí se všech stran jako ručeje, jež poskokem chvátají k jediné a ústřední propasti.

To já jsem! křičí každý z nich.

— Já Stříbro (Peníze) Slovo Boží jsem, Spasitel světa! Jsem! Cesta, Pravda, Život, Otec budoucího věku! . . .

— Já Slovo, já! Stříbro jsem, Vzkříšení, Bůh silný, předobré Víno, živý Chléb, Kámen uhelný! ..

— Já Tělo, chatrné tělo, a jsem přece Radostí Andělů, Čistotou Panen, Beránek se smrtí zápasících a dobrý Pastýř mrtvých! . . .

— A toť stále já, Chudý, Otec chudých, jenž jsem Poklad věřících, poklad červů a všeho opovrženého a v téže době Král Patriarchův a Síla Mučedníků! To já jsem Otrokem, Uplvaný, Pokořený, Malomocný, odporný Žebrák, o němž všichni Proroci mluvili . . . a nádavkem Tvůrcem mléčných dráh a mlhovin!

Avšak kdo by mohl mít myšlenky hodné takových předmětů?

X

Když Ježíš volal k svému nebeskému Otci: „Odpusť jim, neb nevědí, co činí“, ah! taková modlitba takového umírajícího, byť bychom i připustili, že *nebyla nej-spíše vyslyšena*, — předpoklad to velmi rozrušující, obsahující nejopovážlivější rouhání; — podobné doprošování v posledním tažení jistotně přesahovalo nekonečně vše, co může býti pojato nebo tušeno lidmi nebo Duchy nebeskými.

Poněvadž povaha božského křiku jest taková, že najednou všude pronikne, musel tento hlas proraziti kůru zeměkoule a zazvučeti mocným hlaholem v stinných chodbách země, kde spočí-

vají nebezpečné minerály, udržované v záloze a skrývané pečlivě zoufalstvím poražených Andělů.

Bezcitné Stříbro, mrzké a svaté Stříbro, jímž chtěl Sám Bůh koupit býtí jako kus dobytka, byly tehdy investovány k hrůze lidského pokolení v úlohu přetajemného a hluboce symbolického Dědictví, jemuž děti Jakobovy staly se opatrovníky.

Zázrakem oslepení, jež předstihuje každou bídu a jež zmalomyslnuje a zastrašuje každou soustrast, nejbledší z kovu nahradil národu, odsouzenému k věčnému trvání, zsinaleho Boha, jenž ducha vypouštěl mezi dvěma lotry.

Následovně mám za to, že jest to dětinství bez nevinnosti, plné obchodní řevnivosti, když někdo zarytě obviňuje tento melancholický zástup z jeho zpronevěry a z jeho bezmezné hrabivosti. Bylo by lépe bezpochyby usilovati o to, bychom shlédli, byť toliko v brázdě blesku sloupem páchnoucího dýmu, jenž se stále udržuje na válečné jeho frontě, zázračné divadlo jeho trestu bez konce.

Právě před chvilkou jsem pravil, kterak marně ubíjeli, pálili, smažili, valchovali Židy po staletí a na povrchu všech říší. Oni jsou *nucení* Bohem, nepřemožitelně a nadpřirozeně nucení vyplnit ohavná prasáctva, jichž potřebují k pověření své hanby, jakožto *nástrojové Spásy*.

Započalo by dnes znovu totéž krveprolévání s týmž nezdarem, poněvadž naprosto nemohou zabrániti, by nebyli, čím jsou, a protože jim jest třeba aspoň příchodu Eliášova a vytáhnutí hřebů z Rukou a Nohou Kristových, by dosáhli odpuštění.

XI

SYMPATIE a přízeň k Židům jest znamením hanebnosti, to se samo sebou rozumí. Jest nemožno, by zasluhoval úcty psa, kdo nemá pudovou ošklivost před Synagogou. To se pronáší pokojně jako axiom přímočárné geometrie, bez ironie a bez hořkosti.

Pokud na mne jest, málo se znepokojuju tím, co jim theologové nebo národní hospodáři vyčítají. Stačí mi, když vím, že spáchali nejvyšší Zločin, vedle něhož všechny zločiny jsou ctnostmi, bezejmenný a bezměrný Hřích, jenž se dotýká božské neporušenosti a jenž by neměl žádné vy-

hlídky na prominutí, kdyby nezakročila nesmyslná modlitba Ježíše, na bláznovském Kříži opojeného.

Znenáviděli CHUDÉHO nenávistí nekonečnou. Tolik ho znenáviděli, že k tomu, by ho urážeti a trápití mohli po své libosti, bylo třeba odevšad sehnati a povolati na pomoc šířavost podsvět-ného ohně dědičných záští proti Sabaothu, jenž trestával druhdy tak strašlivě jejich přestupky.

Bylo potřebí, by s trpělivostí několika mili-onů mravenců, kteří zuřivě vrhli se na sestrojení pohoří, nahromadili předem po mnohá pokolení proti jedinému a dobrovolně odzbrojenému Člo-věku nejkrutější svědectví nesmířitelné Knihy, do níž Duch Boha Israelova byl vepsal svůj hněv.

Obracejíce proti němu nesmírnou pohrůžku svých starých tekstů, jakoby mu říkali: „Tvůj Otec nás bil pruty, avšak my budeme tě mrskati bičí uzlovatými“ (1). „Setřeme tělo tvé s trnům a hložíím pouště“ (2), atd.

Hulákání a řev posedlých, jež předcházely Ortelu a jež doprovázely jako nepřetržitý bas Popravu, s níž se nic nemůže měřiti, byly jistotně nejúplnějším projevem lidské ošklivosti k Chudobě.

Toto nadpřirozené třeštění nebude možno nikdy předstihnouti; a až vzduté moře pomate-ných davů zaburácí radostí nad mrtvolami „Dvou

(1) III. Kniha Král. kap. XII.

(2) Kniha Soudců VIII.

Svědků“, jichž zabití Apokalypsa prorokovala, nebude to strašnější.

Není nutno vykonati náramné eksegetické práce, bychom se dozvěděli, že vskutku Ježíš Kristus byl pravý Chudý, — chudým jsa označen na každé stránce starého i nového Zákona, — jedinečný z nejchudších, nevyzpytatelně pod Jobem sebe hnusnějšími červy pokrytým, samotářský démant a karbunkul Orientu nádherné chudoby, a že byl konečně Chudoba sama, předpovídaná neoblomnými jasnovidci, jež národ ten kamenovával.

Měl společníci „tři chudoby“, řekla jedna světice. Byl chudý statky, chudý přátely, chudý Sám v sobě. To v hlubině hlubin, mezi slizskými stěnami jámy Propasti.

Poněvadž byl Bůh a protože přijal člověčenství, jen aby dokázal, že jest Bůh, tím, když projevil se jako v pravdě chudý, byl jím v oslunění a nekonečné plnosti svých božských Přívlastků.

Jedině jako Chudý byl tedy Obětí a naprosto nepochopitelné trýzně tohoto Umučení, ustavičně uskutečňovaného a přítomného, stále páchaného, jehož hrůzu ateismus sám nemůže v sobě utlučiti, jsou nevysvětlitelný lidem, kteří nevědí, co jest Chudoba, „vyvolenství v tavírně Chudoby“, dle slova Izaiáše, jenž *ukázal budoucí věci* a jenž byl řezán mezi dvěma dřevěnými kůly.

XII

ZIDÉ došli nesmazatelné cti, že převedli k použití lidstva nenávist Chudého ve styl muk, jichž výmluvnost vypudila veškeré známé hrůzy. Poznali tak důkladně nesmírnost svého díla, že vynalezli Korunování trnům, by se nedalo pro příště zvrátiti, že bylo v jejich moci aspoň náležitě nastolit *pravého* Krále opovrženosti a bolesti.

Obřad bez příkladu až dosavád, jehož hlubokého smyslu nemohli neznati učenci starého Chrámu. Trny jsou podstatnou součástíkou svrchovaného prokletí od prvopočáteční Pohromy a „žeň

trní na místě žně pšenice“ jest nejhebrejšťjší obecné rčení.

Připomínali si bezpochyby křik Bědovatelův: „Ponižte se, posadte se na zemi, žalostné stádo Pána, neboť věnec vaší slávy spadl s hlavy vaší“; ⁽¹⁾ a snad i korunové plátečky živoucí krve, jež vycházely z čela Kristova, pohnuly je k zběsilé myšlence o *Coronemus ROSIS* zrouhačnělé písni *Moudrosti*. ⁽²⁾

Avšak věděli-liž tito doktoři plní ironie a krutosti, že tato hrůzyplná Koruna bude nad nimi navždy panovati a bude je tvrději utiskovati než Faraon, poněvadž byla postavena na umírající hlavu toho, jenž nemohl míti jiného nástupce než ohavné peníze, jichž bídnými otroky se stali po jeho smrti?

Neboť v tomtě tajemství silně rozrušující Smrt Ježíšova odloučila podstatně Stříbro od Chudého, předobraz od předobrazeného, týmž právě způsobem, jako se rozděluje tělo od duše v obyčejném skonání.

Všeobecné Církvi, zrozené z božské Krve, přiřknut byl Chudý podílem, a Židi, ohrazení zákopy v nedobytné pevnosti vzpouzejícího se zoufalství, střežili Peníze, zsinalé bledé stříbro, do

(1) JEREM., kap. XIII, v. 18.

(2) Kap. II, v. 8.

něhož pařátem zatnuly se jich svatokrádežné trny
a jež zneuctily jejich chrchly, — jakoby byli střehli
bez hrobu mrtvolu nějakého Boha, podrobeného
hnilobě, by otrávila vesmír!

XIII

ALE kdo pak se dovede dnes zajímati o tyto ctihodné Obrazy, jimiž přece svět žil, a kdo by chtěl vynasnažiti se, by je pochopil? Takováto práce nestrpí, aby jich bylo pominuto, a kterak uniknouti odstrašující jistotě, že nebudeme pochopeni?

Vyhlížejí často tak protiřečně tato obyčejná nebo vzácná slovíčka, jichž doslovný smysl jest tak různý a duchovní význam tak nezměnitelný, jež vypravují vesměs svým způsobem o nekonečné Bytosti a jež jsou pouze závojem měňavého tkaniva před *týmž* svatostanem!

Napokoušeli se dosti, by se uvěřilo jich ne-

souvislosti a vrtošivosti, poněvadž mnohdy střemhlav se vrhají přes sebe a po sobě, jakoby se střídavě požíraly nebo zamilovaně proplétaly a objímaly.

Když je upjatě pozorujeme, náhle se shloučí a spojí se v jedinou frontu, by se však znovu ihned rozloučila a zmnožila, jakmile usiluje se o jejich uchopení.

A když plní znaveností a mdloby od nich se odvracíme, bychom rozjímalí prázdné stíny v hádankovitém zrcadle tohoto všehomíra, přicházejí úskočně jako na spícího velmi subtilní obsesse a obkličují ducha svým mlčenlivým hlodáním . . .

Nadarmo se ví, že to jsou vlny téhož Oceanu, a že nemohou protrhnouti hrází naprosté jednoty; věčné vlnění jich obrazův a zjevný spor jejich barev popletou neomylně nejpozornější orientaci.

Jest třeba připravit se na to, že nedostaneme nikdy více než občasné záblesky, neboť i Ježíš, jenž, jak pravil, přišel, aby vše „naplnil“, nevyjadřoval se jinak než v parabolách a podobstvích.

Vykládání a tlumočení Tekstů svatých bylo druhdy považováno za nejslavnější úsilí lidského

ducha, protože dle svědectví neomylného Šalomouna, „sláva Boha jest skrývati své slovo“. (1)

To bylo tehdy v čase mistrů a pokojného panování spekulace s hůry. Nyní jest hodina sluhův a rozhodné vítězství kuriosit zdola.

Jest tedy aspoň zbytečno doufati v trochu pozornosti a chránit bych se pečlivě o ni se ucházeti, kdybych nevěděl, že se umírá hladem v chlévech Pastýře, a že velký počet hlasů dožaduje se již klíče příštího století, o němž se nuzní domnívají, že Prozřetelnost do něho shromažďuje zásoby k nasycení duchů.

Bolí mne, že nemohu předvésti svým žádostivým současníkům nějakého věrohodného odhalovatele. Kastelánství Tajemstev není mým zaměstnáním a věci budoucí nebyly mi svěřeny. Současní proroci jsou ostatně tak dokonale zbavení zázraků, že se zdá nemožným rozpoznati je.

Pravdou-li však jest, že se po nich žádostivě touží, přirozeným důsledkem onoho článku víry, že jednoho dne nutně přijdou, rád bych věděl, proč se nevyhledávají a nepožadují nikdy u *jediného* národa, z něhož vyšli všichni Tajemníci a Písaři Rozkazů Božích?

(1) PŘÍSLOVÍ, kap. XXV, v. 2.

XIV

Vím dobře, že jest příběh o prokletém fíku, jak byl nalezen bez plodů, když Ježíš byl hladov. Jest pravda, že „nebyl ještě čas fíků“. Evangelium na to upozorňuje. Ba praví, že netřeba hned nadobro zoufat, dokud se kolem neokopal a nepohnojil ⁽¹⁾. Trochu strpení, vždy dosti času k tomu, by byl poražen, bude-li se umíněně vzpouzeti vydat ovoce.

Zajímá mne náruživě tato ubohá smokvoň, jež neměla co dáti ubohému Kristu, protože čas jejích fíků nenadešel. Neboť jest nepopěrným symbolem národa židovského, jehož *blahobyť* svrchovaně vyjadřuje.

(1) LUK. XIII, 8.

Avšak nebylo-li potřeba, by fíkovník ten, očekávaje potopu nečistot k vybujení pozdější plodnosti, dal přece nějaký *plod* tomuto Spasiteli nedočkávému, jenž ho proklel, a není-liž dovoleno domnívati se, že neproniknutelný Zrádce, jenž v sobě zahrnuje tak dobře na dvě rozštípené Pokolení, oběsil se právě na tomto stromě zoufalství, pod jehož listím všichni dobří Hebreové tradice důvěrně si sedali.

Jistě žasnou Duchové nebeští, přirovnávali se osud Židů, — počínaje od onoho ohavného *dozrávání*, — k starobylým zaslíbením o slavném panství a jásavé radosti „in æternum“, jimiž jsou Knihy jejich prosyceny.

Jakmile objevil se Chudý, — jeho příchod po dva tisíce let nebyl předvídán, — vše, co bylo v nich duchovního, odtáhlo a jejich smyslná povaha modloslužebných počítalů peněz se projevila.

Jidáš jest jejich typem, jejich prototypem a jejich nadtypem, nebo, chcete-li, pevným vzorem hanebných a ustavičných konjugací jejich lakomstva, až možno se domýšleti, že všichni vyšli zároveň s vnitřnostmi z protrženého břicha tohoto šachrářského prodejce Boha.

Byl to obyčejný *taškář*, — Kleť dle řeckého, — praví sladký evangelista svatý Jan, a právě on to byl, jenž „držel měšec“. Drží jej posud,

více než kdy jindy, a to, — výhradně to, — zjednává nám ušlechtilé divadlo novinářského rozhořčení onoho bezhlavého opovrhovatele Sema.

Středověk, jenž měl sotva ponětí o peněžen-
ce, a jehož srdce láskou kypíc div se nepřevrhlo,
nešel nikdy nad třicet stříbrných; a i ty zdály se
mu snad sumou báječnou, a byl by dal přednost
bezpochyby sumě méně značné, by potupa jeho
Boha byla ještě bratranštější s ponížením dobro-
volných trpitelů, kteří jako beránci brali na sebe
bolest vesměrnou, doprošující se almužny v jeho
Jménu.

Tehdejší křesťané chápali velice dobře, že
v onom hlučném, bouřlivém dramatě Velkého
Pátku byly pouze *dvě* osobnosti: Židé a Chudý,
i rozdělovali spravedlivě své prosté duše mezi
bolestné klanění a ošklivost bez mezí, přenechá-
vajíce ostatek vybroušeným, subtilním doktorům,
kteří mluvili latinsky.

Nevím přesně, kde jsem četl dosti naivní
příběh o tom starodávném rytíři, jenž jako přise-
dící vysoké šlechty účastnil se synodálního shro-
máždění, v němž se odbýval církevní soud nad
prudkým a nezkrotným rabínem, jenž uvedl v oběh
odsouzeníhodné glossy proti Panně Marii.

Po dlouhém hádání, v němž opovážlivý ob-
řezanec snadno popletl velmi nevědomé theology,

kteří mu čelili, a když podezřelé, trapné mlčení, jež předchází vynesení nemilosrdného rozsudku, rozhostilo se, — onen stařec oděný železem, jenž nedal dosud na sobě znáti ani stopy života, pozvolna sestoupil se srdcovitého dubového sedadla, na němž jakoby dosud dřímал, a přibližuje se talmudistovi, pravil:

— Žide, mluvil jsi velmi dobře, avšak zbývá jeden argument, který jsi nepředvídal a na nějž neodpovíš.

Na tato slova tasí svůj ohromný meč z Ptolemaidy nebo z Antiochie a roztíná ho ve dvě jako sveřepého Saracena od hlavy až k nohám.

Takové anekdoty jsou vzácné k rozhořčení pitomců a k občerstvení obrazotvornosti dobrých křesťanů.

XV

DOKORNÝ a veliký Středověku, nejdražší epocho všem, jež obtěžuje hulákání Ne-poslušnosti a kteří žijí odloučení v hlubinách svých vlastních duší!

Tři poslední století učinila vše, by jej vyškrtla a o dobrou pověst připravila, porušující všemožným opiem zářící lyrické schopnosti starého Západu. Ba jest docela i nový proud kritických a dokumentářských historiků, jichž nepřetržitou starostí jest toto hnusné zaměstnání.

Avšak tuším správně, že Tisíc oněch roků pláčů, krvavých šílenství a ekstasí i na dále unikati bude prstům pedantů, a to, pokud srdce

lidská tlouci nepřestanou; a zvláště budiž poznamenáno, že Židé jsou celkem nejvěrnějšími svědky a nejzaručenějšími uchovávateli toho prostosrdečného Středověku, jenž je nenáviděl *pro lásku Boží* a jenž je chtěl tolikrát vyhubiti.

Vyvolal jsem na počátku vzpomínku na ty špinavé a, sublimní bytosti, nad nimiž bylo mi dovoleno rozjímati v Hamburku, — tak dobře konservovaná zvířata v jich močůvce, tak nedotknutá, tak zázračně neposkvrněná tím, co nebylo z havěti příbuzenstva nebo předků, že s úzkostí pociťoval jsem se v přítomnosti *téhož* stáda, nad nímž dávali lidé, narození pod panstvím Filipa Augusta nebo Fridricha Rudovousa, rozsévání pod zemi neb do brázd nebes po tolik pokolení, jež umírala připomínáním si smrti Kristovy.

Zpozoroval jsem nesmírnou velikost těchto vzdálených časů, v nichž bojující Církev, jež pokořila vesmír, a jejíž nohy Neposkvrněného Početí kladly se na krk králů, drobila přece svou moc a sílu v nárazech o národ žížal, jenž jí vzdoroval, aniž kdy umřel.

Bylo by možno, jak se zdá, říci, že tato překážka, již nemohla překonat, uvědomovala ji v plném vítězství, o jejím z milosti trpěném postavení nevěsty Boha krvácejícího, kterému všechno odporovalo . . .

Stavši se jako moře, musela chvějíc se vztahovati na sebe samu toto stručné zamezení Páně: „Půjdeš až sem a nepostoupíš dále a tuto rozrážeti budeš dutí vlnobití svého.“ (1)

Ostatně válka proti Židům nebyla nikdy v Církvi ničím jiným než špatně řízeným úsilím veliké apoštolské horlivosti, a Papežství chránilo je šlechetně proti zuřivosti kohokoliv.

(1) Job, kap. 38, v. 11.

XVI

EXSPECTANS *expectavi*, pěli křesťané, očekávající Vzkříšení mrtvých. — *Expectaveram et adhuc expectabo*, s hloubkou opravovali lkající z Israele. Čekali jsem a chci ještě čekat. Váš Messiáš není mým Messiášem a byť se všechny vaše hroby otevřely, budu stále čekat!

Trpělivá Církev Ježíšova pozorovala mlčenlivě tyto věčně *pověšené*, sílené nevýslovnou nadějí, a jichž strašné pokání nemohl by na se vzít žádný spasitel, — zatím co basiliky a monastýry vyzváněly na oslavu Židovského Dítka, zemřevšího v hanbě, by spasilo tuláky.

Vzlykot nebo zpěvy zvonů, jimiž tetelily se a láskou rozchvívaly všechny říše křesťanské, marně narážely na zatvrzelou duši těchto siroteků Leviathanových.

Věřitelé nepomíjejícího Zaslíbení, o němž Církev soudila, že jest naplněno, a ti, kteří sílu svou čerpali z věčné smlouvy, zaznamenané Duchem svatým skoro třistakrát, dívali se na Syna Marijina skoro právě tak jako na toho malomocného krále, jenž panoval nad Jerusalemem, jenž byl „plný malomocenství až do dne smrti své“ a děsným obyvatelem osamělého domu, za svůj zločin, že uchwátí kaditelnici synů veleknězových. (1)

Kterak museli opovrhovati bolestnými slavnostmi Křesťanství tito nezdolní rozedranci, kteří stále mysleli, že k Slávě Boha Ezechielova bylo třeba jejich vlastní slávy!

Ah! Církev marně jim říkala: „Ten, jenž by prodal svého bratra, syna Israelova, a jenž by vzal cenu, smrti podlehní“ (2); všechno potomstvo Jakobovo mohlo jí odpovědět:

— Domníváš-li se, že jsme podobni Kainovi, protože jsme bloudící a prchající na zemi, vzpomeň si, že Pán označil ZNAMENÍM tohoto vražedníka, by ti, kdo ho naleznou, nezabili jej (3).

(1) PARALIPOMENA, kn. 2, kap. 26.

(2) DEUTERONOMIUM, kap. 24., v. 7.

(3) GENESE, kap. 4., v. 15.

a viz pak do jaké míry jsou směšny tvoje výhrůžky o vyhlazení.

Máme čestné slovo od Boha, který nám přísahal svou věčnou úmluvu, a my ho z přípovědi té nepropouštíme. Toto slovo trvá na vždy, a až se naplní, staneš se naší otrokyní.

Ten-li jest jeho Synem, jehož jsme ukřižovali, ať spasí sama sebe tento Spasitel jiných, poněvadž slíbili jsme uvěřiti v něho, až sestoupí se svého Kříže.

XVII

Matka věřících, hrůzou zledovatělá, pokračuje v nezkalitelné jasnosti své Liturgie ve svých vznešených Lkáních:

„Kterak jsi se schoulilo do samoty, Město plné lidu? Jest učiněna jako vdova Panovnice národů; Kněžna krajin stala se poplatnou.

„Plačíc plakala v noci, a slzy stály na tvářích jejích; není nikoho z milých jejích, kdo by ji potěšil: všichni přátelé pohrdli jí a stali se jí nepřátely.

„Stěhoval se Juda pro sklíčenost a množství poroby: bydlel mezi pohany, aniž našel odpočinku: všichni pronásledovatelé jeho popadli ho v místech těsných.

„Cesty Sionské truchlí, protože není, kdo by přicházel k Slavnosti: všechny brány jsou pobouřeny, jeho kněží lkají: panny jeho nešvarné, dcera Sionská sama soužena hořkostí.

„Stali se jí nepřátelé hlavou, protivníci její obohaceni jsou: protože Hospodin promluvil nad ní pro množství jejích nepravostí: pacholátka její odvezena do zajetí před tvářmi sužovatelovou.

— *Jerusaléme, Jerusaléme, obrať se k Pánu Bohu svému.*

„A prchla od dcery Sionské všechna sličnost její: učiněna jsou knížata její jako berani, nenalézající pastvin: a odešla bez síly před tvářmi stíhajícího.

„Rozpomenul se Jerusalem na dny sklíčení svého a na zpronevěru a nestálost ve všech žádostech, jež měl ode dní starodávných, když jeho lid padal do ruky nepřátelské a když nebylo nikde pomocníka. Nepřátelé ho viděli a posmívali se jeho sobotám.

„Hříchem zhřešil, Jerusalem a proto zmítán jest. Všichni, kdož ho oslavovali, pohrdli jím, protože viděli jeho hanbu; on pak lkaje, odvrátil se.

„Špína jeho na nohou jeho a nerozpomenul se na konec svůj: snížen jest velmi, nemaje těšitele: Viz, Pane, sklíčenost mou, neboť nepřítel vztýčil se.

„— Jerusaléme, Jerusaléme, obrať se k Pánu Bohu svému.

„Ruku svou vztáhl nepřítel na všechny jeho věci žádoucí; neboť viděl pohany, jak vstoupili do svatyně jeho, o nichž jsi přikázal, by nevstupovali do shromáždění tvého.

„Veškeren lid jeho lkající a hledající chleba; dali všechny drahocenné věci za jídlo, aby vzkřísili duši. Viz Hospodine a popatř, že jsem do veliké nevážnosti upadl.

„O vy všichni, kteří jdete cestou, všimněte si a vizte, zdali bolest jako bolest má: neboť jako vinici obral mne, jak byl předpověděl v den rozpoutání hněvu svého.

„Seslal oheň s hůry do kostí mých a naučil mne. Rozestřel síť nohám mým, a přinutil mne obrátiti se nazpět; zanechal mne spustošeného, po celý den mořil mne zármutkem.

„Jho nepravostí mých bdělo v jeho ruce: byly omotány kol šíje mé a vloženy na hrdlo mé; oslábla náramně bujarost má a Pán přenechal mne moci, z níž se nedovedu osvoboditi. (1)

„— Jerusaléme, Jerusaléme, polepš a naprav se pro lásku ubohého Boha, jenž tě prosí úpěnlivě!“

(1) Nešpory, 1. Nokturn na Zelený Čtvrtek.

XVIII

JEŽÍŠ bude v agonii až do konce světa, napsal Paskal, — ze všech velikánů, kteří se mnoho klamali, nejhodnější politování.

Myšlenka hluboké, truchlé krásy, kterou by nevůlný jansenista jistotně nebyl vysvětlil, a která nemohla býti v jeho vlastních očích než nějakou zbožnostní hyperbolou.

Bylo by přece trochu nesnadno vyjádřiti, do jaké míry toto sdružení hlásek dovedlo by zaujati, ba posednutí srdce hluboké, jež by považovalo větu tu za více než lidskou . . .

Silou lásky své Středověk pochopil, že Ježíš jest stále křížován, stále krvácející, stále ducha

vypouštějící, luzou plvaný a hanobený a *samým Bohem prokletý*, dle jasného znění starého Zákona: „Kdo visí na dřevě, jest Bohem proklet.“⁽¹⁾ Kterak byl by mohl Židů si neoškliviti?

Byloť Středověku Umučení tak současné, tak zjevné a právě páchané, Krev Kristova tak ještě vlažná, tak ruměnná, a v uších jeho hučel tak silně ohavný Řev!

Což nevyhl tento ďábelský lid, obraceje se k Zbabělci, odsouzenému k věčnému umývání vražedných rukou: „Krev jeho na nás i na naše syny?“ Bylo třeba velice upokojiti ho a splniti opovrhnutím pro vždy celého národa tento trestní odstavec biblického verše Nového Zákona, právě tak prorockého jako Starý Zákon, o němž řečeno bylo, že nepomine z něho ani literky, ani tečky, pokud trvati bude nebe i země.

Muky Ježíšovy byly chlebem a vínem Středověku, jeho prvopočáteční školou a pyšným cimbuřím jeho kněžstva. Byly jeho příbytkem, jeho krbem plným oharkův a jisker, jeho lůžkem porodním i úmrtním, a mnohdy rájem jeho Svatých, kteří si nedovedli představití nic lepšího jako plakati s Mateří, probodnutou Sedmi Meči, a s dobrým Lotrem po všechny věky věků.

Byly a musely býti vskutku velkou pohnutkou,

(1) Deuteronomium, kap. 21., v. 23.

stále novou básní, stále oživujícím rozuzlováním dramatu, ustavičně nahánějícího úzkost naivní společnosti, v níž schopnosti nadšení a vášnivě lásky plápolaly s velebností, kterou jedině tavírný Parakletovy budou moci jednoho dne znovu rozžhavit.

Chudoba Páně byla velmi podivuhodně cítěna těmito útlocitnými davy, a soustrast k Bohu tak žalostnému usmrcovala často jiné chudé, kteří přibírali k svým vlastním bédám z jeho břemene vše, co mohli unést.

By s ním lépe mohli trpět, tlačili se kolem Panny hořem raněné, která drží na svém klíně, — jako na novém kříži, (1) — svého velikého Syna mrtvého a hledí vyrvat z jeho Hlavy drahocennými kleštěmi tvrdé ostny, jež se do ní vbodly.

„— Bolestná a plačící jsi, Naše Paní, Panno Maria, říkali; komu Tě připodobnit neb ke komu Tě přirovnati? Jako moře jest potření tvoje. Dopust, bych plakal s tebou, *dopust, bych nesl smrt Kristovu*, učíš mne spoluhodovníkem jeho Umučení a zrcadlem jeho Ran“ (2).

Jedině ona mohla jim vypravovati nekonečné hoře Boha z *Nemanic*, jehož pokorně porodila mezi hovádky, a jenž nikdy neodpočal si v snášení žalu a v hostění muk.

(1) Sv. Brigitta, kniha I., kap. 10. (2) Officium Sedmi Bolestí.

XIX

NESMÍRNÝ, zmučený pohled, jímž Hvězda Jitřní všechny zaplavovala, kdož s Ní spolu trpěli, byl jim odpovědí, plnou nejsrdcelomnější líbeznosti:

— Zlostní Židé, — tak domnívali se, že slyší, — obviňovali božské Dítko, že jest člověk žráč a pijan, (1) a velmi pravdivo jest, ujišťuji vás, že i na svém Kříži úpěnlivě vzdychal, by mu dali píti.

Rcete si a dobře pozorujte, že v tom okamžiku *on viděl MOJE SLZY!*

Tyto slzy, úzce zpřízněné s jeho svatým Člověčenstvím a ozbrojené proti němu tehdy všemohoucností v dosažení milosti pro vesmír, bláznov-

(1) *Ecce homo vorax et potator vini.* — Mat. XI, 19.

stvím přešlehnutý, pozdvihly se jako veliký počet vln kolem jeho osamělého Kříže . . .

Dříve, než vše bylo dokonáno, když všechna starobylá proroctví přestala ploditi svá hrozná splnění, — jakmile po čtyřech tisících letech ponížení Žena konečně *stojí* před stromem života, nohy majíc na hlavě Hada a čelo ve dvanácti hvězdách, — celé zbědované potomstvo prvního Neposlušníka, zvelebené mou Soustrastí, objevilo se v jasu mých slz.

Kalich nekonečné hořkosti, o jehož odvrácení prosil svého Otce tam pod olivami, a jenž zstrašoval jeho svatou Duši až k Potu Krvavému a až k Agonii, kalich ten musel teď píti z ruky Té, již od počátku vyvolil, by byla neposkvrněnou přísluhovatelkou nejukrutnější části jeho Popravy.

Poněvadž si naříkal, že má žízeň, bylo třeba, by ho vyprázdnil až do poslední kapky, a nemělo mu býti dovoleno ducha vypustiti, dokud by všechny slzy všech rodů a potomstev nevyšly z toho pravého *Kalicha jeho Agonie*, jímž bylo *Moje Srdce*!

Anděl, jenž mu přísluhoval v nočním bdění, odletěl k nebi, jeho Otec právě ho opustil, přísná i krutá sentence: „Běda tomu, jenž jest sám“, uskutečnila se na něm nekonečným a bezpříkladným způsobem.

Ba i Matka jeho stala se mu jako cizinkou od té doby, co se jí zřekl ve prospěch svého učedníka před tím, než žádal píti.

Byl od té chvíle sám a sám tvář v tvář s Juditou jako Holofernes, přibitý na loži své záhuby. (1)

Slunce se již zatemňovalo, by uniklo hrůze této mlčenlivé konfrontace, a mrtví počali se zmítati ve svých hrobech . . .

— Pij, Synu můj, — pravily zmučené, bezútěšné hlasy mé propasti, — pij tyto slzy smutku a tyto slzy hněvu. Žluč neměla dosti hořkosti a ocet neměl dosti kyselosti, by uhasily žízeň tvé žízni podobnou.

Pij tyto slzy sirotků, vdov a vyhnanců;

Pij tyto slzy cizoložníků, vrahův a zoufalců;

Pij ještě tyto, jež jsou oceanem slzí Lakoty, Žádostivosti tělesné a Pýchy;

Pij konečně tyto slzy *stříbra*, jež budou od nynějška jediným dědictvím v Israeli a jež jednoho dne bohaprázdný výsměch falešných křesťanů rozptýlí na smuteční, červivé lešení marnivosti mrtvých.

A vše to uchoval Lid Boží k občerstvení tvého druhého Zápasu se smrtí a právě skrze mne ti to obětuje, protože jedině mne jsi označil,

(1) Officium Sedmi Bolestí.

bych tě tím napojila před tvým posledním vydechnutím.

Řekl jsi, že „ti, kteří pláčí, jsou blahoslavení“, a právě proto pláču za všechna pokolení, „že všechna pokolení nazývají mne budou Blahosla-venou“.

Nepromluvila jsem než *šestkrát* v Evangelii. Takové¹¹ bylo moje Sedmé Slovo, neslyšené Evangelistou po mé pravici a Magdalenou po levici mojí; na ně však odpověděno bylo velikým hlasem *Consummatum*.

Ježíš sklonil svou Hlavu hrůzyplnou, by Smrt se mohla přiblížit . . .

A Opona Chrámová roztrhla se od vrchu až dolů jako roucho Kaišášovo nebo břicho Zrádcovo, — by se vyjádřilo, že ukrutní Židé budou mít pouze pusté svatyně.

XX

HOŘE a hrůzy Evangelia do té míry obklopovaly tyto dobré lidi dřívějších dob, že jejich odporu k Židům dostávalo se ze samé podstaty jich citovosti cosi prorockého. — Nejen že Židé ukřižovali Ježíše; co pravím? nejen že ho křižovali skutečně před nimi, oni nad to ještě nedovolovali mu *sestoupiti s jeho Kříže, nechtějíce v něho uvěřiti.*

Neboť všechna slova Tekstu jsou živoucí.

Pro tyto hluboké a milující duše nemohlo býti otázky rhetorické nebo marné literatury, když běželo o Slovo Boží.

Dělatelé knih, kteří vše promrhali, spali ještě

v limbech budoucích mateřství, a zděšení bylo by veliké, kdyby někoho napadlo předpokládati, že Duch Svatý mohl vypravovati anekdotu nebo vedlejší případ snadno vypustitelný bez nejmenších následků.

Nebylo v Knize ni jediné slabiky, která by se nevztahovala zároveň k minulosti i k budoucnosti, k Tvůrci i k tvorům, v propast vzhůru a v propast dolů, — objímajíc všechny světy najednou jediným zablýsknutím, jako otáčející se duch Kazatelův, jenž „vychází, by patřil na vesmír *in circuitu*, a jenž vrací se do svých vlastních kruhů“.

To byla ostatně v každém věku neomylná myšlenka Církve, jež od sebe odřála jako zahnívající úd ať kohokoliv, kdo se 'dotkl té svaté Archy, naplněné blesky a hromy: Zjevení skrze Písmo, věčně *nynější* ve smyslu historickém a *všeobecná* naprosto ve smyslu symbolů.

Jinak řečeno, Slovo božské jest nekonečné, naprosté, neodvolatelné jakýmkoliv způsobem, zvláště pak zázračně *opětovací*, neboť Bůh *ne-může mluvit leč o sobě*.

Tyto prosté duše byly tedy „rozumně“ přesvědčeny, že židovský Posměch, zapsaný oběma prvními evangelisty, není ničím menším než prorockou lhůtou dějin Božích Bohem vypravovaných, a je-

jich pud je uvědomoval, že „pozemské Království“ Ukřižovaného, a slavný konec jeho nepřetržité Popravy závisejí jistým nevyjádřitelným způsobem od dobré vůle těchto nevěřících.

XXI

NUŽE, vůle jejich byla rozhodně pekelná. Tito proklatci věděli o sobě, jak jsou mocni, a jejich ohavná radost záležela v tom, že zpozdí do neurčita toto slavné Království, očekávané zajatými, protahující do nekonečna Oběť.

Všech národů Spása byla zlobou jejich ďábelsky *zastavena*, — ve smyslu právě tak obrazném jako vlastním, — a ten z Apoštolů, jenž byl farisej a jenž chápal bezpochyby tyto věci lépe než kdokoliv jiný, byl nucen přiznati, že jsme nebyli jinak spaseni než „v naději“, nijak než v naději, a že musíme ještě očekávati Spasení.

ulevujíce si s nařikajícím Duchem Páně „lkáním nevypravitelným“. (1)

Odmítáním této sběře upevňovány byly strašným způsobem na minuty a vteřiny nejúchvatnější epizody a všechny peripetie Umučení.

Smrdutý Jidáš líbal stále svého Mistra v Zahradě a „politováníhodný syn Holubice, Šimon Petr, nepřestával již zapírat, „ohřívaje se“ v Před-síni.

Chrchle, Poličky, Pohmožděniny pršely bez přerušení a bez milosrdenství zároveň s vřavou Křivd a Urážek, a nadpřirozený praskot a svištění *Pěti tisíc Ran* řemíneků s olověnými kuličkami, o nichž se zmiňuje tradice, zaznívaly hrozněji než tehdy u sloupu na dvoře, houstly a mnohonásobňovaly se všemi ozvěnami Bolesti země jako vyzvánění vichřic a uraganů.

Pod vysokým sloupením kolosálního příbytku, odkudž jakoby temnoty vycházely, nevrlý Pilát umýval si ruce po tisíc let a zamýšlel bezpochyby mýti si je ještě tisíc let, by zvěděl, nedostal-li by snad od nějakého oceanu, čeho tak bez užitku doufal ode všech proudů.

A před tímto podezřelým soudcem neodpuštělná Koruna, věrohodný „Ohnivý keř“, jenž ozdobil hlavu Syna Panny, vbodávala stále své

(1) Sv. Pavel k Římanům, kap. 8, v. 24, 26.

kruté ostny do božské Hlavy Popravovaného, již práce bičovatelů rozžhavila jak hořící hlaveň.

Náramný křik ubíječů Boha hučel silněji než vytrvalý, urputný jekot vodopádu, a ten zvyšován byl žalostným bekotem beránkův, určených k velikonočnímu obětování, jenž sem zaléhal každým okamžikem od Rybníka bethsedského . . .

A tento Kříž šílenství, to přibíjení a snímání Krista, veškerá jeho nevyjadřitelná zemdlenost a Sedmero Slov, jež pronesl, to Stání Mateře, a ta Smrt z mrtvých, jež zastrašila slunce na tři hodiny; konečně všechny podrobnosti tohoto pohoršlivého hýření v trýzních, jejichž pouhá předtucha zžírá a stravuje ekstatiky, byly nemilosrdně zřetelné a rozpoznatelné, upevněné navždy v čase a prostoru, ztrnulé vůlí nezlomitelnou.

„Descendat NUNC de cruce Ať sestoupí *nyní* se svého kříže a my uvěříme v něho. Rušiteli chrámu Božího, pomoz sám sobě“. Nebylo možno vyjít z tohoto ultimatu. Nic se nekončilo, protože nic nemohlo skončit, a poněvadž věci končící všude se znovu rodily.

Krvácelo se s Ježíšem, jeho ranami byli probodnuti, jeho žízni se zmírало, byli políčkováni ze vsí síly zároveň s Jeho svatým Veličenstvem celou sběří Jerusalemskou, ba i dítky nenarozené

třáslly se hrůzou v životě matek svých, jakmile uslyšely Kladivo Velkého Pátku.

Vzlykající rolníci zapalovali tehdy chudičké pochodně v brázdách země, by tato živitelka nešťastných nebyla neplodná následkem povodně temnot, jež rozlévaly se s vrcholu Kalvarie jako nekonečný černý chochol v okamžení Posledního Vzdechnutí.

Býval to v tomto dni veliký Interdikt soucitu a třesení. Stěhovaví ptáci a plaví obyvatelé lesů divili se vidouce lidi tak smutné, a zvířata nehněvná potila se úzkostí v koutech chlívů, slyšíce plakati své pastýře.

Křesťané k Obrazu Boha Nejvyššího, sestoupivšího tak nízko, vyčítali si hořce, že jej učinili k své podobnosti a báli se popatřiti na klenbu nebeskou . . .

Od jitřních (Hodinek) Čtvrtku *absolutního* až k nesmírnému alleluja Vzkříšení svět býval zsinalý a mlčenlivý, s podvázanými tepnami, se zlomenými silami, s „hlavou malátnou a srdcem žalostným“. Neobmezená libovůle Pokání. Jediná smuteční brána, obstoupená bledými obludami žalobců byla pootevřena, by se mohlo jíti k Bohu. Skvělá malovaná okna pohasla. Dobrotivé zvony nezvonily. Sotvaže se kdo osmělil naroditi, a neodvažovali se již skoro ani umíratí.

Marně usiloval potěšiti Pannu s Meči, jejíž oči zapálené slzami podobaly se dvěma mrtvým sluncím. Tato mateřská Tvář, jakoby každou útěchu zahánějící, stávala se sopkou děsu a vrhala zástupy na zem . . .

„Ať sestoupí!“ vyli stále šakalové Synagogy. — Pročpak, ó Israeli! Proto, bys ho sežral, tohoto nového Josefa, zplozeného ve tvé starobě, jemuž jsi oblekl tak krásnou sukni šarlatovou⁽¹⁾, a jenž tu leží v náručí křížem této nepohnuté Rachel, již nemožno potěšiti?

(1) Genese, kap. 37., v. 3.

XXII

MODLEME se za nevěrné Židy, by Bůh a Pán Náš sejmul roušku s jejich srdcí aby poznali i oni Našeho Pána Jezu Krista. Všemohoucí Věčný Bože, jenž nevyvrhuješ ze svého milosrdenství ani Židovskou zpronevěru, vyslyš prosby, jež na tebe vznášíme za tento lid zaslepený, by poznav světlo tvé pravdy, jež jest Kristus, byl vytržen ze svých temnot."

Takové byly a takové budou až do KONCE modlitby Církve za úžasné potomstvo Abrahama. Modlitby svrchovaně slavnostní, které se veřejně nepřednášejí leč v jediný den Velkého Pátku.

V tomto okamžiku bezpochyby srdce druhdy ustávala ve svém tlukotu, a mlčení hněvů bývalo zázračné ve všeobecné naději, že se zaslechne, jak se vydírá z podzemních místností předběžný vzdech obrácení zarytého Národa.

Cítilo se temně, že tito lidé, plní špíny a mrzkosti byli buď jak buď žalářníky Spasení, že Ježíš byl jejich zajatcem, že Církev byla jejich zajatkyní, že jejich souhlasu bylo třeba k rozšíření veselí a jásotu, a že proto jedině ustavičným zázrakem zachováváno bylo jejich potomstvo.

Plněním nejneproniknutelnějšího všech zákonů byli mocně zakotveni ve své zlé vůli, by tlumili Sílu Boha a by oddalovali nesmířitelně jeho Slávu, by vskutku obě zdály se nečinnými v přítomnosti veškerého zoufalství lidstva, — až do podivuhodně skryté hodiny, kdy bolestné Odpykání Slova Vtěleného bylo by naplněno *ve všech jeho údech*.

A o této tajně příkrádající se hodině Ježíš sám prohlásil, že jí nezná, tvrdě, že „nikdo, vyjímaje Otce, nezná jí . . .“ (1)

Avšak nesnesitelným se stávalo tajemství to, dokonale nesnesitelným při myšlence, že tento jediný okamžik, hladově žádaný po všechny věky veškerenstvím celého stvoření, závisel opět a po-

(1) Marek, XIII, 32.

vždy od těchže Židů, neuprositelných věřitelů Du-
cha Svatého, kteří *odpor* zdvihli proti Krvi Kri-
stově.

Staletí odtékala jako voda, a živá pokolení
kupila se na pokolení zemřelá. Marně vydávaly
se cenné papíry a poukázky, podepsané touto
drahocennou krví, a spolupodpisované krví všech
Mučedníků; nesetkávaly se nikdy než s ohavným
obličejem těchto lichvářův Utěšitelových, a veleb-
nost Boží zůstávala uzamčena.

Právě v tom smyslu Židé, tak tvrdě utisko-
vaní zbožňovateli Kříže, oplátkou za sebou vylu-
zovali tolik slzí, a tak hrozných slzí, že opravdu
bylo možno domnívati se, že Rudé moře valilo
se za nimi k jejich pronásledování . . . a právě
proto Církev měla odvahu prositi za ně se srd-
cem rozdrásaným.

XXIII

ŽIDÉ se neobráťí, dokud Ježíš nesešoupí se svého Kříže, a přísně vzato, Ježíš nemůže s něho sestoupiti, dokud se Židé neobráťí.

Takové jest nemožné dilemma, v němž Středověk se kroutil jako v ramenech nějakého svěráku. Také nepřestával proklínati nebo vraždití těchto hanebných odpůrců, než aby plazil se u jejich nohou, úpěnlivě prose a vzlykaje, by měli útrpnost s trpícím Bohem.

Není básně, jež by mohla býti srovnána s tímto nesmyslným padáním na kolena všech národů před stádem zablácených hovad, by k nim

srdcelomně volali *ve Jménu* věčné Moudrosti v agonii:

„Quid feci tibi, aut in quo contristavi te?

„— O lide můj! co jsem ti učinil a čím jsem tě zarmoutil? Odpověz mi.

„Protože jsem tě vyvedl ze země Egyptské, připravil jsi kříž svému Spasiteli . . .

„Protože jsem tě vodil pouští a že jsem tě živil mannou, a že jsem tě uvedl do předobré země, připravil jsi Kříž svému Spasiteli . . .

„Co nad to bylo učiniti a neučinil jsem? Štípil jsem tebe jako vinici svou nejskvělejší, a ty stala jsi se mi příliš hořkou, neboť octem v žízni mé jsi mne napájel a kopím probodl jsi bok svého Spasitele . . .

„Já pro tebe zbičoval Egypt i s prvorozenými jeho, a tys dal mne zmrskati . . .

„Já před tebou předcházel v oblakovém sloupu, a tys mne vedl do soudnice Pilátovy . . .

„Krmil jsem tě mannou na poušti a ty jsi mne poličkoval a bičoval . . .

„Já pro tebe bil krále Chananejské, a tys bil třtinou hlavu moji . . .

„Já dal tobě žezlo královské, a tys dal na hlavu mou korunu trnovou . . .

„Co jsem ti tedy učinil? ó lide můj! . . . Já

tě vyvýšil mocí velikou, a tys mne pověsil na šibenici Kříže . . .“ (1)

Marné úpění a potupné výsměšné odmítání ustavičně totožné. „Složil svou důvěru v Boha. Ať ho tedy Bůh nyní osvobodí, spoléhá-li na něho, protože tento spasitel jiných tvrdil, že jest jeho Synem!“ Pohrůžka sřícením nebes nebyla by mohla vyrvati jim jiné odpovědi.

(1) Bohoslužba na Velký Pátek. Uctění Kříže.

XXIV

PROKLETÉ Plemeno bylo tedy stále křesťanům jak předmětem opovržení, tak příležitostí tajemné bázně.

Byliť křesťané zajisté stádem podrobeným sladké a mocné Církvi, v jejíž lůně byli jisti, že nezahynou; ale věděli také dobře, že Pán neřekl všeho, že jeho parabolické nebo podobenstvíplné zjevení nelze proniknouti leda do slabé hloubky . .

Cítilo se *tam* něco, co nebylo vysvětleno, čeho Církev sama neznala úplně a co mohlo býti neskonale strašlivým.

Jinak proč všechno to zuření, ty snažné prosby?

Kdyby byl měl kdo sílu aneb smělost odvážit se až na okraj propasti a skloniti se nad jícen neodhalených tajemství, tu aby zemřel závratí při pouhém pomyšlení, že Israel, tak „silný proti Bohu“, a jenž tolik opovrhoval naukami Kristovými, byl přese vše *jediný* snad, dostav skutečně právo a zarážející přednost vydechovati, — počínaje pátým tisíciletím po prvopočáteční Katastrofě, — pátou prosbu *Otčenáše* : „Odpusť nám naše dluhy, jakož i my odpouštíme našim dlužníkům“.

Jaké dluhy? Jakým dlužníkům?

Protože synové Jakobovi mají chudého věřitelem, — Chudého, jenž jest Syn Boží, — není-li třeba, aby zase oni byli v jakémisi tajemnějším smyslu věřiteli toho marnotratného Ducha Svatého, jehož Písmo byl by dopustil Ježíš jako směnku svou smrtí *protestovati*? . .

A zdaliž sama tato smrt, jež byla jejich dílem, nebyla tudíž hlubokým a dokonalým padouštvím, bohaprázdností *v propasti*, již liturgická přesnost označila velmi zvláštním jménem „zpronevěry židovské“?

Nebylo-liž ve skutečnosti, — abychom už nevycházeli ze sprostých porovnání, která tak dokonale sluší Bohu sprostého člověčenstva, — způsobiti *výlohy* Utěšiteli, by ho donutili platiti

měřou svrchovanou, byť to bylo po dvacet století, na útraty bolestného Krista, jenž by i na dále krvácel a umíral na dřevě hanby, zatím co krutí vydrhiduchové považovali se za nezištné?

Neboť Spása není žertem pálených kostelníků, a když se praví, že byla za krev Boha, vtěleného do těla židovského, chce se tím říci, že byla za vše od časů a od věčností.

Jen si vzpomeňte na toho Otce, jenž stále čeká, a jenž čeká mnohem lépe než kdokoliv jiný, protože on samojediný zná Konec.

Příběh o marnotratném Synu jest tak světlym podobenstvím jeho věčné ekstatické Úzkosti v hloubi nebes, že se stal všedním a že nikdo v něm již ničemu nerozumí.

Jděte jen a řekněte nynějším katolíkům, že Otec, o němž se mluví ve vypravování svatého Lukáše, jenž rozděljuje MAJETEK svým dvěma synům, jest sám Jehovah, dovoleno-li jmenovati ho jeho strašným Jménem; že syn starší, jenž zůstal moudrý, a jenž „jest stále s ním“, symbolisuje bez jakýchkoliv pochybností jeho Slovo, Ježíše, trpělivého a věrného; konečně že syn mladší, ten, jenž odcestoval do „vzdálené krajiny, kde majetek svůj prožral s nevěstkami“, až spustil se do té míry, že musel hlídati prasata a „přál si, by naplnil břicho své mlátem, jímž se

tato zvířata sytila“, znamená jistojistě Lásku Stvořitelovu, jejíž dech jest potulný a jejíž božskou úlohou zdá se býti opravdu, a to po šest tisíc let, by živila prasata křesťanská, když před tím dosti se napásala vepřů Synagogy!

Dodejte, baví-li vás to, že tučné tele, „jež se zabíjí, jež se jí, a jež se strojí k hostině“, by se oslavilo poznání a napravení chyby prostopášnickovy, jest ještě týž Kristus Ježíš, jehož zabití (v oběť) u „námezdníků“ jest neodlučitelně navždy od ideje osvobození a odpuštění.

Pokuste se trochu a vpravte tato velkolepá podobenství, zdomácnělá nanejvýš u několika málomocných, do masné a mazlavé kaše našich pobožných lidí, zvyklých od dětství viděti v Evangelii pouze příklady a dobrá mravoučná pojednání, — a uslyšíte hezkou vřavu!

XXV

NEMÁM· zajisté příčiny předpokládati, že křesťané Středověku měli všeobecně tak nadsmyslné pojmání Boha a Jeho Slova. Avšak neviděvše sedmnáctého století ani Tovaryšstva Ježíšova, byli prostší, a když nevěřili z duše milující, věřili alespoň srdcem třešoucím, jak jest psáno o demonech ⁽¹⁾, — a toho bylo dosti, aby aspoň něco uhádli, by jejich bázeň nebo jejich naděje šly dále než obzory košáru, pozorované ospalými a malátnými hovady současné pobožnosti.

„Pro smích jsem tebe nemiloval“, zaslechla

(1) Katolická epištola svatého Jakuba, II, 19.

jednoho dne¹ vznešená visionářka Folignonská. Toto naivní slovo vypravuje dějiny mnoha set milionů srdcí.

Náboženství tehdy nebylo směšné a božský Život všude pozorovaný byl těmto prostým lidem nejvážnější, ba nejnaléhavější věcí světa.

Mluví se v Evangelii o jistém Šimonu Cyrenském, kterého Židi přinutili nésti kříž s Ježíšem, pod břemenem padajícím. Ústní podání nás poučuje, že to byl muž chudý a útrpný, jenž hned potom stal se křesťanem, by měl právo sám nad sebou plakati, vzpomínaje si na Beránka, jehož hanbu sdílel a tak se proslavil.

Nezdá se vám jako mně, že takový příručí trýzněného Spasitele jest zřejmým předobrazem tohoto Středověku, plného šibenic a basilik (1), plného temnot a krvavých mečů, plného vzlykotu a modliteb, jenž tisíc let bral na svá ramena vše, co unesl, z nesmírného Kříže, — putuje tak po černých údolích a bolestných vrších, vychovává syny své pro tutéž tesknost a neléhaje pod zemi, dokud dosti nevzrostli, by nahradili lehce jeho útrpnost svou útrpností?

Zázračná, neznavitelná resignace!

(1) Paul Verlaine.

Mnohdy ani kousek chleba a nikdy odpočinku ;
 Jeho žena, jeho děti, vojáci, daně,
 Větitel a robota

Vytvářejí mu o nešťastníkovi malbu dokonalou.
 Volá po Smrti. Ta přichází bez meškání,
 Ptá se ho, čeho třeba činiti.

— Chci, praví, bys mi pomohla
 zase naložit toto DŘEVO . . .

Ah ! La Fontaine se klamal. To nebyla *otýpka chrastí*, pro niž drvaři prosili Smrt, by jim s ní pomohla na ramena.

To bylo DŘEVO Spásy světa, „jediná Naděje“ pokolení lidského, k jehož nesení je Židé nemilosrdně nutili.

Nikdy neříkali ne, ačkoliv padali únavou, zahalení ustavičnou mlhou bídy, a jestli někdy vrhali se na ty zpronevěrce, tu jen, jak jsem řekl, proto, že odpírali učiniti konec Mdlobám Kristovým; — cit to nevýslovné něhy, kterého nikdo již nepochopí !

XXVI

NEST pravda, že Obřezanci sami jsou odsouzeni nésti Kříž po devatenáct století, avšak způsobem zcela jiným.

Řekl jsem výše, že Židé Středověku, honění všemi smečkami rozhořčení nebo šlechetnosti křesťanské, měli ještě odkud čerpati odpor proti nim, soptíce, a sice ono hrůzostrašné *Znamení*, vyhrabané v kostech prvního Kajna, dle něhož nikdo nemohl je vyhladiti mečem Hněvu nebo mečem Mírnosti, aniž by nebyl trestán *sedmkráté*, totiž aniž by se nevydal v šanc nekonečným odvetám všemohoucího Sedmera, jež křesťané jmenují Duchem Svatým.

Nuže, znamením, jímž byl poznačen Patriarcha zabíječů, a jehož nesměl Mojžíš vyjevití, mohlo býti velice dobře samo Znamení *Kříže*, vezme-li se za jisté pravidlo ustavičně opakovaná inspirace posvátných Tekstů.

Tato podivuhodná historie Kajnova, v níž mravokární rozšlapávatelé eksegeze naprosto jiného neuviděli než že jest zlé zahrdliti svého bratra, podává v několika verších v úděsné stručnosti úplné udání cesty božské Vůle, výslovně prohlášené v sedmdesáti dvou nadpřirozených knihách, jichž souhrn ustavuje Zjevení.

Není v Písmech zázračnějšího úryvku. Není bezvýznamno, že jména Abel a Kajn, spolu *konfrontována*, jsou jakýmsi symbolickým monogramem Spasitelovým:

*Agnus Bajulans Ego Lignum,
Crucis Amanter Infamiam Nobilitavi,
Atq., atq.*

Dala by se rozváděti do nekonečna tato hra se začátečními písmeny, jež působila zábavu starých scholastiků.

Avšak běží tu o ústřední bod, o samou osu parabolí, o nápravu Kol Ezechielových, a chceme-li mluvití vážně o těchto dvou prvních synech Adamových, kteří jsou na úsvitě lidského nevražení a odpůrnictví, všechny podstatné ideje ženou

se vyraží křik, by se střemhlav vrhly do propasti . . .

Stačíž připomenouti, že Pán, *nemoha mluvit leč jedině o Sobě*, jest nutně představen tím i oním zároveň, jak vražedníkem, tak obětí, tím, který jest beze strážce, i tím, jenž není „strážcem“ nikomu.

Nevinný Abel, „pastýř ovcí“, zabitý svým bratrem, jest zřejmým obrazem Ježíše Krista; a bratrovrah Kajn, prokletý Bohem, bloudící a prchající po tváři země, jest jiným neméně jistým předobrazem, — protože Spasitel světa, vzav všechno na sebe, jest najednou i Nevinností i *Hříchem*, dle výrazu Svatého Pavla. (1)

Právě zmíněný příběh o Marnotratníkovi není v hlubinách ničím jiným, než jednou z nesčetných přeměn této první příhody lidstva.

Jest pravda, že společník prasat nezabil svého bratra, avšak tento bratr jest přece obětován pod způsoby tučného Telete, a vítaný pasák sviní přijímá, — rovněž i on, z ruky Otce a Pána některá tajemná *znamení* velmi neobyčejné péče.

V nesmírném pohostinném hvozdu skripturálních Přípodobení, toť ustavičně táž historie a nekonečně spletené pásmo téhož tajemství.

Pod vlivem těchto nezvyklých myšlenek ři-

(1) II. Kor. V, 21.

kati, že Židé jsou poznamenáni Křížem právě tolik, jako křesťané a právě tolik jak může býti Bratrovrah, toť vydávati se v nebezpečí nanejvýš nějaké Lapalissady, — pohoršlivé, přiznávám, jako všechny Lapalissady.

Není-li skutečně patrné, že naplnivše, co nej-totožnějšího mohlo býti představeno s krveprolitím starého Kajna, určili křesťanství, tak nemožné bez nich jako „Křik Krve Abelovy“ bez prvního vraha? — a právě jako křesťané nesou Kříž vypuklý na svých prsou nebo na průčelích svých svatostanů, nesou ho oni hluboko vrytý ve svých zpustošených duších nebo v nebezpečných jeskyních svých synagog.

Ať mluví nebo činí cokoli, nemohou nebýti intagliem Pečetě Spáasy.

A právě proto jejich odporný vzhled jest ještě názornější než vzhled nejlepších křesťanů, kteří mohou tak snadně znetvořiti, — svou vlastní vůlí, — relief spásonosného Obrazu.

Tento otisk zející, rozšířený jako propast Chaosu všeobecným rozpjetím Katolicismu, pokusili se vyplniti vrchovatě penězy, a přivedli to pouze tak daleko, že dali této strašné rakovině podobu zsinale hvězdy, — učinivše sami sebe dokonale podobnými zrcadlům žádostivosti a smrti.

XXVII

SMÍM vypověděti nyní, byť to bylo s ne-smělostí holubice nebo s opatrností ha-da, vydávaje se v nebezpečí, že budu považován za bídného podněcovatele a podporovatele kacířských sofismat, úctyhodně há-dankovitý spor Ježíše a Ducha Svatého?

Mluvil jsem o Kajnovi a Abelovi, o Synu Marnotratném a jeho bratru, jako jsem mohl mlu-viti o zlém Lotrovi na levici a o dobrém Zlodě-jovi, kteří je tak neobyčejně vyvolávají.

Mohl jsem zrovna tak dobře připomenouti příběh o Isákovi a Ismaelovi, Jakobovi a Esauovi,

o Mojžíšovi a Faraonovi, o Saulovi a Davidovi a padesáti jiných méně populárních, v nichž mystické Soupeřství Starších a Mladšího, rozhodně a *svátostně* na Golgotě prohlášené, věstilo se po celé celičké věky prorockým způsobem.

Bratři prokletí nebo pronásledující představují vždy Národ Boží *proti* Slovu Božímu. Toť pravidlo nezměnitelné a bez výjimky, jehož Věčnost by nezvrátila.

Nuže Národem Božím jest žalostný lid Židovský, zvláště vystavený větrům Dechu Sabaot-hova, jenž tolikrát je rozezvučel jako harfy lesů věkovitých.

Israel jest tedy výsadně k tomu pověřen, by představoval nebo honosil se ani neznámo jakou přetajemnou přízní toho bludného Parakleta, je-muž byl stánkem a ježž přechovával.

Kdo není zbaven schopnosti rozjímací, tomu se bude zdáti nemožným odloučiti je, a čím hlubší ekstaze, tím úže spájení vespolek se objevují. Ba konečně v perspektivě propastí podobají se až k jakési totožnosti.

Avšak hle, cosi neobyčejného! Kříž představuje též Ducha Svatého. Jest sám Duch Svatý!

„Jednoho dne Země se dozví, až děsem zmí-rati bude, že toto Znamení byla moje Láska, to-

tiž DUCH SVATÝ, skrytý pod nepomyslným přestrojením ! . . . (1)“

Kříž jest podstatně znamením Sedmera.

Proto Židé, tak zázračně harmoničtí s Duchem Svatým, jehož židovský hlas slyšíme ustavičně v dolních polohách našich liturgií, protože tento Duch dechl na ně jako uragan, — Židé dávají přesně Kříž Slovu Božímu, by drtící Láska Boží byla na Ném ve své nejdokonalejší a nejtvrďší symbolické formě.

Na tento Kříž, nad nímž se zarmucuje Sedmero Dní, přibíjejí mocně totéž Slovo Boží, jímž jest ubohý Ježíš, jako barbarští sedláci přibíjejí ptáka Moudrosti na dvěře svého domu.

Přibíjejí ho způsobem mohutným, by nese-stoupil bez jejich dovolení.

Sedm ran kladivem pro pravou Ruku, Sedm pro Levici, a sedm ještě pro strašný hřeb bodlinatý, jenž probodává obě nohy Dobrého Pastýře; — aby tak nabyl význačného počtu *jednadvaceti*, jenž byl počtem let onoho uštěpačného Sedeciáše, skvělého Jména (2), kterýž „nečervenal se před tváří Jeremiášovou“, když vstoupil na poskvrněný trůn Jerusalema, jehož ubohý lid právě měl býti odveden do zajetí.

(1) ZOUFFALEC, str. 367, orig. Soirat.

(2) SEDECIÁŠ znamená SPRÁVEDLIVÝ PÁNĚ. — II. PARALIPOMENŮ, 36. 11 a 12.

To není vše. Kříž jest nízký a zahanbující, a činí Slovo Boží nízkým a zahanbujícím, jak jest sám.

Kříž je bláznovský a Slovo Boží vůlí lidu nepřátelského stává se Chotěm jeho šílenství.

Kříž jest neduživý, jest nepohyblivý, schopen toliko mučiti a trápiti, a všemohoucí vtělené **SLOVO** „Boha Bohů“, ležící v jeho pažích, slábne a neduživí s ním, stává se neschopným pohybu a katem svých nejdražších, kteří se budou museti připodobniti jeho popravě . . .

Ah! kdyby mohli býti odloučení na jeden den! Avšak pouze Židé mají moc odvolati a zrušiti zákon muk, jež vydali, *aniž by věděli, co činili*, jsouce k tomu úžasně podníceni Z Dola.

Sláva tohoto Slova, jež zneuznali, a příští Lásky, tolik jejich proroky ohlašované, nemohou přijíti pospolu až v den, kdy Ježíš přestane býti na Kříži, a to závisí toliko od neznámé Vůle, jež jejich zlobu podnítila.

Avšak bylo milionkrát potřebno přibíti je před tím ukrutně na sebe, by tak byla zázračně dokázána v budoucnosti *nemožná* zasnoubení obou Zákonů . . .

Několik záblesků hbitějších než světlo, hle, toť vše, čeho se smíme nadíti. Zjevení jest velmi bleďá obloha, zastíněná horami temných mraků,

z nichž vychází mnohdy, a ihned se zase do nich vrací konec bleskového ramene.

**A Slunce, to dosud nemohlo se vzpamato-
vati ze svého pohnutí, jehož zakusilo na Velký
Pátek, a víme, že „joty nebo tečky“ neodpouštějí,
že jsou tak nesmířitelný a nelze jich právě tak
proniknouti jako nejvelkolepější podobenství a
modlitby tohoto Písma, zapečetěného Třikrát a
Čtyřikrát, o němž tolik křesťanů myslelo, že se dá
pohodlně a příjemně vysvětliti.**

XXVIII

Vím příliš dobře, jak se asi zdá zpoz-
dilým, obludným a rouhačným, když se
předpokládá jakýkoliv antagonismus v sa-
mém lůně Trojice; avšak není možno
tušiti jinak nevyjádřitelný osud Židů, a když mluví
se láskyplně o Bohu, všechna lidská slova podo-
bají se osleplým lvům, kteří by hledali pramen
v poušti.

A přece jde opravdově o jakési soupeření,
jež lze lidem pochopiti!

Všechna pomyslitelná znásilnění toho, co se
svorně nazývá Rozumem, jsou připuštěna o *Bohu*,
který trpí, a když připomeneme si, čeho třeba

věřiti, bychom byli aspoň bídnými psovskými křesťany, nebude nám vynaložiti příliš velkého úsilí, bychom se nad to dohadli, že jest „jakýsi druh božské nemohoucnosti *prozatímně* smluvené mezi Milosrdenstvím a Spravedlností vzhledem k některému nevýslovnému znovudosažení Podstaty, promrhané láskou“.(1)

Což by bylo nám, kteří učeni jsme od počátku svého života, že jsme byli stvořeni k podobnosti Božímu, tak nesnadno domýšleti se prostě jako druhdy, že v neproniknutelné Bytosti jistotně jest, co nám odpovídá, *arci bez hříchu*, a že neblahé synoptikon lidských svárů a třenic jest pouze temným obrazem nevyličitelných převratů a revolucí Světla?

Zřejmějšího-li co na světě, co by bylo nej-
přímochárnější zkušeností tak pověřeno, jest to
nemožnost sdružití a spřáhnouti účinně Lásku
s Moudrostí. Oba tyto nesrovnatelní koňové tvého
pohřebního vozu od jakživa se vespolek kousají
a rvou, ó identické Člověčenstvo!... Ať pochopí,
kdo může pochopiti; avšak jistojistě právě tady
se skrývá tajemství Boží.

A hle, zrovna teď z hloubky krypt paměti
vystupuje na prah mého vědomí vznešený apolog
Arnošta Hella o Slávě a Spravedlnosti, — redu-

(1) ZOUPALEC, str. 51., orig. vyd. Soirat.

plikativní odvolání z těchto dvou ustavičných antagonistek.

Tuto úžasnou *parabolu*, jež nebyla snad nikdy napsána a již autor pravděpodobně nebyl by se odvážil uveřejnit, podávám ochotně takovou skoro, jak mi ji sám vypravoval několik roků před svou smrtí.

Soudce přichází ve svou hodinu, již nikdo nezná. Jak se přibližuje, mrtví z mrtvých vstávají, hory se třesou, oceany se vysušují, proudy prchají, kovy se taví, byliny a živočichové mizejí; hvězdy přiběhnouví z hlubin nebes, vystupují hvězda na hvězdu, by assistovaly při Oddělování dobrých ode zlých. Strach lidský, hrůza, jdou nad všeliké pomyšlení.

„— Hladověl jsem a nenakrmili jste Mne; žíznul jsem a nenapojili jste Mne; cizincem jsem byl a nepřijali jste Mne; nahý jsem byl a neoděli jste Mne; nemocen jsem byl a zajat a nenavštívili jste Mne . . .“ (1)

Tot celý Soud, — strašně neomylný, strašně bez odvolání.

Konečně jistý člověk se představí, hnusná bytost, černá rouháním a nespravedlnostmi.

Jedině on by neměl strachu.

Právě tento a nikdo jiný byl proklet zloře-

(1) Mat. XXV, 31—46.

čením nebe, proklet zlořečením země, proklet zlořečením spodních propastí. To k vůli němu sestoupilo prokletí až do středu zeměkoule, aby zažehlo hněv, jenž měl spáti až do Dne velikých Zasedání.

To on byl proklet křiky Chudého, strašlivějšími než řevy vulkánů, a krkavci bystřin potvrdili bludným balvanům v řečišti proudů, že byl vpravdě proklet všemi vánky, jež táhly po květnatých nivách.

Byl proklet bílou pěnou vln bouřemi rozčerených, jasností modrého nebe, Sladkostí a nádharami Jasu, a proklet konečně kouřem, jenž vychází z chatrčí v hodině oběda nejnepatrnějších lidí. —

A poněvadž všechno to nebylo ještě ničím, byl proklet ve svém bezectném srdci, proklet TÍM, jenž jest nuzný, věčně nuzný a potřebný, a jemuž nikdy nepřispěl na pomoc.

Jmenuje se snad Judas, avšak Serafíni, kteří jsou největšími z Andělů, nedovedli by pronést jeho *jména*.

Vyhlíží, jakoby krácel v sloupě bronzovém.

Nic by ho nespasilo. Ani úpěnlivé prosby Mariiny, ani zkřížené páže všech Mučedníků, ani rozpjaté perutě Cherubínů a Trůnů . . . Jest tedy zatracen, a jakým zatracením!

— *Odvolávám se!* praví. —

On se odvolává! . . . Na toto neslýchané slovo hvězdy shasnou, hory vrhnou se do moří, i Tvář Soudcova se zatemní. Vesmír jest osvětlen toliko Ohnivým Křížem.

— Ke komu se pak odvoláváš z Mého Rozsudku? otázce se tohoto zatracence Náš Pán Ježíš Kristus.

A tu v nekonečném mlčení veškerého Tvorstva Proklatec pronese tuto odpověď:

— *Odvolávám se Z TVÉ SPRAVEDLNOSTI K TVÉ SLÁVĚ!*

XXIX

ZE všech předsudků nebo vrozených názorů, v nichž dav zpohodlněl, není silněji zakořeněnějšího v duši křesťanské nad to prasevšednělé obecné rčení, jímž vysvětluje se pověstná židovská hrabivost a pud vesměrného obchodování bludného toho lidu krutým ustanovením, jímž by trestáni byli za to, že provedli obchod se svým Bohem.

Bez odporu od prodeje Kristova, kdy se tento pud odpoutal, Židé byli upevnění do své zpronevěry právě v mathematickém bodě, kdy se hanebně dovršilo jejich povolání přechovávatelů proroctev; — právě tak jako dle Theologie všichni

lidé jsou nenapravitelně lany přivázáni k určité příležitosti hříchu, v němž nekajicně trvají, když smrt přichází překvapit je v něm.

Neřekl jsem nikdy nic jiného, ba myslím, že jsem dosti pootevřel na místa temná tuto zsinlou branku Neodvolatelná.

Avšak „Červ“ jejich odsouzení hlodal je *v nitru* od starodávna, kdy se objevil. Neboť podstata věcí nezvratí se, nejukrutnější zvrhlíci nemají tolik moci, by vypudili svou vlastní povahu, a přičilo by se nezvratitelnému řádu Božímu, by Židé nebyli bývali od jakživa *podstatně* tím, čím je vidíme dnes, a to od počátku, — až od lůna Abrahamova, jež je všechny zplodilo.

Nesmírnost tohoto jména, požehnaného nade všechna jména, a kolossální svatost Patriarchova ničeho na tom nemění.

Co pravím? Neposkytují-liž spravedlivě k hrůze myšlenky nějaké přístupné měřítko lavinovitého padání *jeho* nespočetných dítek, jež nepřestávají klouzem sjížděti po ledě lidské historie, vyskakující a narážející proti všem zvučně znějícím skalním stěnám.

Ve vznešeném tom svatostanu, jenž se jmenuje pro věčnost „lůnem Abrahamovým“, jistotně se nalézal hned na počátku, ve stavu nevyjádřitelného prvoklíčku, ošklivý plevel prokletí a hnusu,

kteřý pěstuje s tolikerou péčí umrlčí pokolení „Povolaneého“ Jehovou.

Jinými slovy ten, jenž byl označen „Přítelem Božím na vždy“ a jenž neměl nikdy „sobě podobného v slávě“ jistě nesl v nitru svém, — pod způsoby světla, — všechno psovství lichvy a vetešnictví, jimiž jeho vzdálené potomstvo, zavržené lidským rodem, mělo se v budoucích časech obživovati.

Podivuhodné smlouvání o milost Sodomským v XVIII. kapitole Genese poskytuje k tomu ohromující příklad.

Budiž mi tedy dovoleno k vůli úplnému vylití duše, bych citoval na tomto místě prafrasi trochu více než obyčejnou.

Autor, jehož anonymitu slíbil jsem uctivě zachovati a jenž jest, myslím, — zároveň jako nějaký nakaženec morem, — poslední horlité vyšší eksegeze dávných dnů, vystupuje zde jako nezdolný badatel v *Absolutnu*, nesvolující ani na okamžik pošinouti se od tohoto stanoviska: že Abraham jest naprosto *Otcem* Syna Božího skrze Marii a že ve jménu Panny Matky jest mu mluvití . . .

Samo sebou se rozumí, že tato stránka jest podána jako ta reliefovitá písmena, jež slouží k literární výchově mladých slepců.

Čtenáři, nadaní světelným tapáním, najdou v ní jistotně zvláštní důkaz *židovství* Patriarchova, jenž smlouvá krok za krokem, — jakoby Varšavský nebo Alžírský Židák smlouval se o kus steřelého hadru, — o velmi spravedlivé ukojení rozhněvaného Pána.

Ó milosrdné, úctyhodné židovství počátků, když ještě ani jména Židů nebylo, a kdy kozičky pastevců mohly plesati na vrších, plných vůně a kadidla, na horách, jichž nehanobila mrzkost Národa Božího!

XXX

První židovská spekulace.

KŘIK Sodomských a Gomorrhských rozmnožen jest, a hřích jejich obtížen jest příliš.(¹) Toto slovo sděleno bylo *důvěrně* Abrahamovi, ihned po zaslíbení Syna, v němž všichni národové země budou požehnáni. Po zaslíbení, nad nímž se rozesmála stará Sára „za dveřmi stanu“, jako bylo rozesmálo několik dní před tím stoletého Abrahama.

Smích jest velmi vzácný v Písmě Svatém, Abrahamovi a Sáře, těmito dvěma předkům bolestné MARIE, Matky Slzí, bylo uloženo, by ho

(1) Genese, XVIII, 20.

slavně zavedli, a tato tajemná okolnost jest tolik hodna pozornosti, že jméno první větve genealogického dubu-křemeláku Spasení, v okamžiku, kdy strom tento vychází ze země, jest doslovně Izák, jenž znamená *Smích*.

Právě tehdy, když vzduch se ještě chvěje tímto překvapujícím smíchem, Bůh vypravuje svému Patriarchovi o křiku provinilých měst, a počíná vznešená historie o Padesáti Spravedlivých.

Neskonalá krása tohoto místa přikazuje tak velikou úctu a tak třesoucí se obdiv, že sotva můžeme doufati, zda pokusem o výklad nebudeme se rouhati.

Jest třeba si připamatovati, že jsme na počátku všeho, a že Národ vyvolený, totiž Církev bojující, právě byl povolán.

Abraham, *Vyvýšený otec množství*, Člověk jedinečný, jemuž Noe byl pouze předobrazem, a v jehož lůně živoucí duše spravedlivých mají jednoho dne naléztí přístřeší své slávy; Abraham nabízí pohostinství svého stanu Třem božským Osobám, jež se mu zjevily v údolí Mambre v hodinu velkého „vedra“ dne. (1)

(1) Genese, XVIII, 1 a 2. — Tekst mluví o třech mužích, tres viri stantes, a Abraham hovoří s nimi ustavičně v singuláru. Není záhodno uzavíratí z této okolnosti a neobyčejných známek úcty, kterou jím prokazuje, že patriarcha byl si toho vědom, že jest v přítomnosti samého Pána? Velký počet Otců tomu věřil. Sněm Srijemský pronesl klatbu proti těm, kdo by pravili, že Abraham neviděl Syna, a Církev přijala toto mínění, protože zpívá ve svém officiu. Tres

Ve své snaživé horlivosti, by je obsloužil, Praděd Mariin zmnohonásobňuje symboly a obrazy, a po řadě úkonů, jež vyvolávají vzpomínku na Oběť Mše svaté, konečně *stojí* pod *STROMEM* vedle nich.

Tot hodina obnovení Slibu. Pán přijde v čase označeném, a Sára, obyvatelka stanu, obdrží Syna. Mojžíš, David, Šalomoun a sedmnáct Proroků zákona očekávání nebudou již míti ničeho jiného na práci od nynějška, než odrážeti v ozvěně tuto blaženou zvěst narození *pravého* Dítka Abrahama, jež bude ostatních Spasitelem.

Po takovém daru, v němž nekonečná Něžnost se takřka vyčerpala, týž Pán „nemůže“ již ničeho skryti tomu, jehož miluje, i sděluje mu svůj strašný úmysl zatratiti Sodomu a Gomorrh, jejichž *křik* až k němu vystoupil.

Druh skripturální metonymie zde použitý, by se vyjádřila neslýchaná nesmírnost hříchu, jež Bůh hodlá trestati, zanechává v myšlení zvláštní dojem. Zdá se, že zločin má hlas jako nevinnost, a že ohavnost Sodomy *křičí* jako krev Abelova.

— Sestoupím, dodává hrozný Rozprávěč, a uvidím, zdali jejich činy odpovídají tomuto křiku,

vidit et Unum adoravit. Sv. Augustin praví, serm. 70, de tempore: In eo quod tres vidit, Trinitatis mysterium intellexit. Quod autem quasi unum adoravit, in tribus personis Unum Deum esse cognovit.

jenž vystoupil ke mně; chci zvědět, zdali jest tomu tak čili nic.

Tato poslední slova jsou nevýslovně otcovským vyzváním k odvážlivé prosbě, jež hned následuje. Zvláště pokoru svého služebníka chce *vidět*, pokoru, jež prozáří tím více, čím jeho snažné prosby budou naléhavější a zdánlivě smělejší. Právě proto *sestupuje*, a v tom jest zázrak jeho milosti, že si to sám chce dosvědčiti.

Bychom cítili vznešenost této scény, není bez užitku zamysliť se nad tím, co Ježíš vyjadřuje tak hluboce, když mluví o „Lůně Abrahamově“ (1). Patriarcha nese v sobě Jerusalema, i prosí v celé síle všeobecného Požehnání, jež právě přijal, — promítaje tak tuto nekonečnou parabolou prorockých ekstasí, jež počíná u něho, a jež, překročivši veškeré *putování* Jakobovo, má skončiti v zářivém lesku v posledním verši „Magnifikatu.“

Sodoma jest město Tajemství a Gomorrha jest město Vzpoury (2). Zdá se, že představují oba neznámé způsoby útoku proti Lásce, se zvláštním přitěžením pro první, v jejíž prospěch silně se Abraham přimlouvá, jakoby spása vzpurníků závisela na odpuštění pokoutně skrytých chlípníků a modloslužebníků.

Marii bylo promluvíti toliko *šestkrát* v Evan-

(1) Luc. XVI, 22 a 23.

(2) Takový jest hebrejský smysl těchto dvou jmen.

gelu; Abraham, jemuž uloženo předobrazovati přímlovu této Mateře živých, bude žádati jen **ŠESTKRÁT** za milost pro vinníky, a bude jí žádati nikoli proto, by bylo zločinu ušetřeno, avšak by „spravedlivý nebyl zahrnut do trestu bezbožného“.

— Najde-li se **PADESÁT** spravedlivých v městě, v pravém Městě, jímž bude srdce tvé Mateře, neodpustíš? **PADESÁT** loket měřila celá šířka Archy, v níž pokolení lidské bylo zachráněno.⁽¹⁾ Nikoli, opravdu, není možno, bys učinil tuto věc: bys totiž vyhladil spravedlivého s bezbožným, a aby s nevinným bylo naloženo jako s vinníkem; to není tebe hodno, jenž soudíš celou zemi. Nesmíš na žádný způsob vykonati takový rozsudek⁽²⁾.

— Odpustím k vůli nim, pronáší Pán.

Abraham obrací se sám na sebe. Pozoruje, že jest pouze „prach a popel“, avšak konečně, poněvadž již počal, proč by nepokračoval v rozprávkce se svým Pánem?

— Kdyby pěti se nedostávalo do padesáti spravedlivých, odvažuje se dále, zničil bys celé město, když by bylo jich pouze **ČTYŘICET PĚT**?

Pán zase pozoruje, že jsa všemohoucí, může vše zatratiti, avšak že bude třeba *čtyřiceti pěti* dokonale přímých a nádherných sloupů k pode-

(1) GENESE, VI, 15.

(2) GENESE, XVIII, 25.

pření kupole mystického paláce Šalomounova (1), i slibuje nezničití města, najde-li tam čtyřicet pět spravedlivých.

Abraham mluví po třetí.

— Bude-li však ČTYŘICET spravedlivých, co učiníš? Ah! ano, Pane, co učiníš? Potopa trvala čtyřicet dní a tolikéž nocí, po nichž jsi zavřel studnice propastí; tvému lidu jest předurčeno nářikati si čtyřicet let v poušti, před příchodem do krajiny žádoucí; Ezechiel, jasnovidec slávy tvé a přísluhovatel tvých Evangelistů, věstíti bude po několika stoletích, kterak vezmeš na sebe nepravost Judovu ve čtyřiceti dnech svého postu (2). Co učiníš Sodomě, objevíš-li tolik spravedlivých, kolikrát jest tvoje nedílná božská Jedinost zahrnuta v symbolickém čísle Pokání?

— Svoluju a z ohledu na čtyřicet nikoho nezasáhnu, praví Pán.

— Nehněvej se, prosím, ujímá se slova zase Patriarcha, budu-li ještě mluvit. Co se stane, není-li jich tam než TŘICET? Rozpomeň se, že Archa, jež nesla ve vnitřnostech svých Smíření (3), neměla než třicet loket výše (4). Sám jsi dal tento rozměr spravedlivému Noemovi, a takový přesně bude bídný počet peněz, jež poslouží jednoho dne, bys

(1) III. kniha Králů, VII, 3. (2) Ezechiel, IV, 6.

(3) Ecclesiastik, kap. 44, v. 17. (4) Genése, kap. 6, v. 15.

jimi byl koupen k Oběti, až bude na světě úplný nedostatek zápalů, schopných tebe ukojiti.

— Neučiním ničeho, odpovídá ihned Pán, najdu-li tam počet třiceti.

Více ještě žadoniti jest zřejmě opovážливо. Člověk veliké skromnosti a skrovné víry už by na tom zůstal. Abraham přece ještě doufá. Praví si jako David, že není možno, by Bůh se zhostil svého milosrdenství, by zapomněl míti slitování a by užalářoval svou dobrotivost do svého hněvu⁽¹⁾. Tedy tento člověk všech počátků se odhodlává.

— Protože jsem počal jednou pro vždy, ještě budu mluvit k Pánu svému. Což, našlo-li by se jich DVACET? Kdyby se stalo, že by nebylo než dvacet opravdu věrných synů v srdci Matky, již ti mám jednoho dne dáti; kdyby předchrámí tvého Svatostanu bylo podepřeno toliko *dvaceti* bronzovými sloupy s hlavicemi stříbrem vykládanými⁽²⁾ shroutil by se proto tvůj Neposkvrněný Příbytek?.. A to není vše, Pane. Víš, že budeš prodán jindy zase Madiánským, totiž lidem spravedlnosti⁽³⁾, v osobě mého pravnuka Josefa, a při této příležitosti budeš prodán jen za *dvacet* stříbrňáků, neboť jsi na prodej za každou cenu, ó Bože můj!

(1) Žalm 76, v. 7 a 10.

(2) Exod, kap. 27, v. 10.

(3) Madian znamená rozsudek a zahrnuje myšlenku rozepře.

— Ze shovlivavosti pro počet dvaceti nezabiju, praví Pán.

Písmo nazývá Abrahama „miláčkem“ Božím.. Zůstává mu ještě prosba na srdci. Jest třeba, by ji řekl, a jest to tím nesnadnější, že jest naprosto podobná ostatním. Ale vždyť právě z něho má vyjít jednoho dne Ta, jejíž život a prsy budou blahoslavenými nazvány. Takto vyznamenan může se všeho odvážiti.

— Snažně prosím, praví, nerač se hněvati, promluví-li ještě jednou, jednou jedinkrát. Kterak se rozhodneš, najdeš-li *DESET* spravedlivých v místě tom? Nemá-liž přijíti den, kdy *deset* lidí, vskutku, deset lidí, „ze všech jazyků národů“, přichvátavších hledat Tváře Boží, bude se věšeti na trásně podolku *Muže Žida* a řekne mu: „Chceme jíti s tebou, poněvadž Bůh jest společník tvůj (1) ... Není-liž těchto deseti mužů třeba k tvým úmyslům, právě jako Deseti Příkázání Zákona, jež napíšeš svou rukou na strašné Sinaji?

Ve světelném soumraku své modlitby proroka předvídá bezpochyby Patriarcha tyto cizince konce konců . . . Aby se tak přece shledali v Sodomě, městě tajemství! . . Pán byl by velmi nucen odpustiti!

A on opravdu odpouští, zavazuje se, že ne-

(1) Zachariáš, kap. 8, v. 23.

zničí města, najde-li se tam těchto deset spravedlivých.

Zde končí rozmluva Všemohoucnosti mstící s Všemohoucností prosící (1). Pán byv *šestkrát* překonán, odchází a přestává mluvit s Abrahámem, jakoby se obával, že bude přemožen po *sedmé* a že nebude již moci si „odpočinouti“ pak ve své spravedlnosti.

(1) OMNIPOTENTIA SUPPLEX. Toto skvělé jméno Panny bylo objeveno Svatým Bernardem.

XXXI

TAKOVÍ jsou Židi, praví Židi — podobní v každém ohledu tomu Nathanaelovi, zahlednutému pod emblematickým fíkem, jenž přiměl přese vše Toho, jenž se nazýval Pravda, k výroku: „Hle Israelita *pravý*, **BEZ ZAKUKLENÍ**“ (1).

Takovými ráčil je Bůh utvořit na počátku, a by se jim připodobnil, Sám nebál se zkrze lásku vzít na Sebe jejich tvářnost jakožto Syn Abrahamův dle těla, cítící a smrtelný.

Dávno jsem si umínil nedbatí strachu, že způsobím nával krve několika zuřivým sákris-

(1) Jan, I. 47.

níkům, a směle tedy pravím, že náš Pán Ježíš Kristus nezbytně nesl i *to* jako všechno ostatní, totiž s nekonečnou přesností.

Aniž bych opět mluvil o veliké Smírčí Oběti, jež byla zřejmě nejodvážlivější „spekulací“, jakou jen kdy který Israelita dovedl pojmouti, nebylo by nesnadno nalézt v *zevnějšku* neskonale libých a svatých slov Syna Božího jakési rodinné pouto s věčným židovským způsobem myšlení, nad nímž kypělo a vřelo pohanstvo.

Není-liž na příklad chválen nevěrný Hospodář právě *za svůj podvod* a nespočívá-li Ježíšův závěrek ve výslovném příkazu, „činiti si přátele z mamony nepravosti?“ ⁽¹⁾

Jest to celkem tradicionelní příkaz oloupiti a zpronevěřiti, v starodávnu ohlášený šesti stům tisícům Hebrejů Eksodu, kteří odcházeli z Egypta, obtěžkáni jsouce vypůjčenými poklady, by je již nevrátili, podporováni v tom samým Pánem, jenž jim pomáhal v jejich útěku.⁽²⁾

Jaká to ustavičná totožnost v hlubině těchto svatých Tekstů, jichž doslovný smysl pohoršuje tolik zločinců, a jichž vznešený výklad skrze symboly jest na vždy zapečetěn všem voláčům.

Zdá se nám, že padáme do propasti, když pozastavíme se nad tím, že slovo: Egypt — Miz-

(1) Luk., kap. 16. (2) Eksodus XII, 35 a 36.

raim hebrejsky — znamená doslovně *Úzkost* nebo *Soužení*; že první Josef, prodaný bratřími, tak čistě a jasně předobrazující Slovo vtělené, a jenž byl poslouchán celým tímto královstvím, jež osvobodil od hladu, „byl jmenován v egyptském jazyku: Spasitel světa“; (1) a že *tudíž* Ježíš sám, „naplnitel“ nebo bytný soustředovatel proctev a symbolů, jenž výlučně přišel od svého Otce, by kraloval nad všeobecnou Bolestí, kolem vzato nečinil nic jiného, když prchaje prolámal se potupou své popravu, než že odnášel s sebou poklady dědičné úzkosti a úspory trápení a muk, jež si byl vypůjčil, by jich nikdy nevrátil, u všech těch, kteří svou důvěru na něho byli složili.

Když zmizel tento klaněníhodný Bankrotář zoufalství, tu Židé, právě ukřižovavší v jeho osobě, „aniž by věděli, co činí“, *samé vědomí svého Prvorozenství*, pokračovali zatím v Pudu Plemena, jež zázračné Vtělení zamalgamovalo, tak mocně, ačkoliv tak marně pro ně, — s božskou Vůlí . . i nezůstalo již v jejich rukách nic než to ubohé vražděné Stříbro, mající nahraditi jejich Messiáše.

(1) Genese, kap. 41, v. 45.

XXXII

AVŠAK tento obchodní a taškářský pūd, vysvlečený ze svého tajemného roucha, byl již tehdy srázným svahem k velice nízkým místům lakomství a hrabivosti. Ono zbabělé „vystrnadění z přízně“ ubohého kolosálního Esaua, před nímž Jakob, silný i proti samému Bohu, nepřestal se třásti, a všeobecné oloupení Egypťanů staly se banálními výkony, neschopnými předobrazovati co jiného než konečný Trest, — jehož *způsob*, nicméně neznámý, bude takový, že ten, kdo by ho poznal z důvěrného sdělení Ducha Svatého, zvěděl by dozajista nevyzpytatelné tajemství rozuzlení Spásy.

Nezadržitelní ve svém pádu skotáleli se jak jen mohli na nejnižší stupeň Schodiště Obrů hanby.

Neuchovavše ze svého panovnického podílu než Prelud moci, jímž jest Stříbro Peněz, proměnili ve svých sovích drápech tento neblahý kov ve sviňstvo, i uložili mu, by *pracovalo* k jejich službě, k zhovadění celého světa.

V bázni, by tento jediný sluha jim neunikl, spoutali jej krutě a sebe přikovali k němu hroznými řetězy, jež sedmkrát otočili kolem srdce svého, používajíce tak svého sveřepého despotismu, by sami sebe učinili jeho otroky.

A duše národů posléze nakazila se šeredně jejich morem.

Protože čekali více než dva tisíce let na příležitost k ukřižování Slova Božího, mohli dobře čekat ještě devatenáctkrát sto let, až by obrovským propuknutím Neposlušnosti přetvoření byli v prasata ctitelé tohoto bolestného Slova, by aspoň stádo „Marnotratného Syna“ nechybělo tomu Israeli, jenž promrhal svou *živobytní podstatu*.

Stal se vskutku tak dokonale tímto pastýřem!

Odpadlí národové křesťanští, zaplavení bílým malomocenstvím jeho špinavého stříbra, poslouchají ho, a námezdní mocnářové, pokorně sestoupivše se svých starých trůnů, válejí se u jeho nohou v jeho výkalech.

Tak se shledává splněno v absolutnu výsměchu a bohaprázdnosti doslovné proroctví Deuteronomia: *Půjčovati budeš na úrok národům mnohým, a sám od žádného nic si vypůjčovati nebudeš. Panovati budeš nad národy mnohými a nad tebou žádný nebude panovati.*“ (1)

Toto panství peněz, nad nímž v spravedlivé nevoli vraští obočí *bílý* náměstek Jezu Krista, a jež se mi jeví — myslím, že jsem to dosti řekl, — jako nevyzkoumatelné arkanum, jest tolik přijato katolickým potomstvem vznešených nezištných lidí Středověku, že ti, kdož sní o pokoření Židů, jsou nuceni dožadovati se ho ve jménu vlastního bláta, přemoženého svrchovanou stokou těchto hlístových cizinců.

Samojediní milovníci Chudoby, dobří nuzáci dobrovolného pokání, — jsou-li kde ještě jací, — měli by snad právo proklínati a nenáviděti jich, že zoksydovali stříbrem staré zlato, přečisté zlato živých stanů Ducha Svatého; že nízce a podle zamalgamovali svou špinavou, lakomou duši s ušlechtilou duší národů bez falše a klamu, jež Svatí utvořili, „jako včely tvoří plástve svého medu“; a konečně a zvláště že v opovrhování věčnými Normami a pomocí hrozného rozpjetí Závisti, — vnukli křesťanským národům místo

(1) Deuteron, kap. 15, v. 6.

příkázání Božích bratrovražedná příkázání Zlého Chudého.

Neboť jest nepochybně, že ďábelsky snížili úroveň člověka v tomto posledním století, v němž jejich prznivá mohutnost tolik se projevila.

Právě jejich přičiněním zavedena byla moderní pojetí o Účelu života; a skrze ně rozplamenil se obžerný entusiasmus pro Záležitosti.

To oni nahradili pro vždy tu algebru hanebností, jež se nazývá *Úvěrem*, známou starou *Čestí*, již duše rytířské se spokojovaly při každém podobném úkonu.

A jakoby tento zvláštní národ, odsouzený děj se co děj k tomu, by v *jistém* smyslu stále byl Národem Božím, nemohl ničeho činiti, aby ihned neodrážel nějaký odlesk věčné historie Boha, *SLOVO*, živoucí a milosrdné Slovo křesťanů, jež postačovalo před nedávnem k spravedlivým smlouvám, bylo znovu *obětováno* ve všech obchodech nespravedlivých neúprosně přísnému *PÍSMU*, neschopnému odpuštění.

Vítězství nekonečně jisté, jež rozhodlo o všeobecném rozvratu.

Propast se otevřela a čisté prameny velikosti a ideálu padly do ní vzlykající. Rozum rozpadl se jako pátevní sloupec obratlový, stížený kostižerem, a židovský mor došel konečně do tem-

ného údolí voláčů, právě v úval, z něhož zednářský tyfus vyřítíl se mu v ústrety; mocný kretinismus přivalil se na obyvatele světla, propadající tak smrti nejhnusnější.

Na štěstí jedovatá hovada nezbaví se nikdy svého jedu, z něhož mnohdy i sama cepení, a tak se muselo stát, že Israel sám se nakazil idiotismem, jímž obdařil vesmír.

Ba jest úplně možno, že tato opravdová *padoucnice*, jejíž znakem nejvýraznějším a symptomem nejznepokojivějším jest pitomá zástěra Loží, zachvátila je z neukojené zběsilosti jako sebevražda, nutné sebeobětování.

Avšak, — ó velký Bože! — jaká to žalostná útěcha pro společnost v rozplývavosti, která se svým přemožitelem uvázla v smrduté břečce průjmů, způsobených neodvratnou zchátralostí!

XXXIII

I CHO!

Jakýsi Hlas z dola.

Hlas vyhnanství nanejvýš vzdálený, vysílený, skoro mrtvý, jenž jakoby mohutněl, vystupuje z hlubin.

— První Osoba jest *Ta, která mluví.*

Druhá Osoba jest *Ta, ku které se mluví.*

Třetí Osoba jest *TA, O KTERÉ SE MLUVÍ.*

Touto Třetí Osobou jsem Já, Israel, *prævalens Deo*, syn Izákův, syn Abrahamův, ploditel a žehnatel dvanácti Lvíčat, usazených na stupních Trůnu ze sloně k pilné obsluze velikého Krále a k ustavičnému nepokoji národů.

Jsem všude Nepřítomen, Cizinec na všech místech hostinných, k obývání způsobilých, Mar-notratník Majetku, a moje stany jsou postaveny na vrších tak truchlých, že i plazi hrobů uzákoni-li, by stezky mé pouště byly vymazány.

Žádný závoj nedá se srovnati s mým Závojem a nikdo mne nezná, protože nikdo, kromě Syna Marijina, nemohl uhodnouti neskonale ob-
jetné hádanky mého prokletí.

Ba v samém věku, v němž jsem se zdál mohutným a slavným, v těch starodávných do-
bách plných zázraků, jež předcházely Golgotě, moje vlastní dítky mne nepoznávaly vždy a často mne zavrhly, nechtějíce mne přijati, neboť jho mé jest bez sladkosti a břímě mé převelice těžké.

Tolik jsem navykl nésti děsuplnou Lítost Je-hovy, „želícího, že stvořil lidi a zvířata“, a vidí se tak dobře, že ji nesu týmž způsobem jako Ježíš nesl hříchy světa!

Právě proto jsem zaprášen přehojným poč-tem století.

Budu přece mluvit s autoritou neodbytného Patriarchy, obdařeného stokrát výmluvností Vše-mohoucího.

Nemiluju tuze svých synů Judy a Benjamina, protože ukřižovali Syna Božího. Jsou pravým po-
tomstvem svých obou praotců, mnou zplozených,

jež jsem kdysi přirovnal k dvěma dravým zvířatům.

Avšak podstoupili trest svůj a neodmítl jsem býti chotěm a titulárem jich nesmírného zavržení.

Vzpomínaje si, že jsem zrádně oloupil svého bratra Ěsaua, po spravedlnosti vzal jsem na sebe zodpovědnost až do nejposlednějšího potomstva, za spoluvinu zpronevěry, jež připravovala Spásu pokolení lidského, zbavujíc mne samého panství nade všemi říšemi.

Pravda jest, že tyto bídné dítky nevěděly, že splnily tak *převod* obrazů a proroctev, a že jejich zločinem bez jména a bez míry zahájilo se krvavé Království Druhé Osoby jejich Boha, nastupující po První, která je byla vyvedla z bolestného Egypta.

Třeba velice, by od nynějška nastalo následnictví Třetí Osoby, *jejíž ZNAK jest na mé tváři*, a která všechny opony roztrhne ve všech lidských chrámech a všechna stáda spojí v zářnou jednotu.

Dříve však tyto věci nepřijdou, dokud se neuvidí „ohavnost spuštění na Místě Svatém“, totiž dokud křesťané, tak vytrvalí zavrhovatelé mého nevěrného potomstva, nedovrší zase oni s větší ještě zběsilostí ty ukrutnosti, jež mu vyčítají.

Slyšte, ó křesťané, slova Israele, důvěrníka Ducha Božího.

Ten, kterýž jest, neumí nic jiného než sama sebe opakovati, a Pán Pánů vždy žízní po utrpení . . .

Až Zaslíbený, zvaný Utěšitel, přijde, by se ujal svého dědictví, bude *nezbytně* třeba, by Kristus vás opustil, poněvadž prohlásil, že tento Paraklet nemohl by přijíti, kdyby dříve sám neodešel. ⁽¹⁾

Neboť ukáže se, že vás jednoho dne opustí, jako jeho Otec opustil Jerusalem a jako i jeho opustil, a vy budete vydáni rovněž tak jako Židé „v potupu věčnou a hanbu trvalou, již nebude nikdy zapomenuto“ ⁽²⁾

Nevidíte, že jsme od nynějších dob spoluhosty téže hostiny hanby a že půjdeme společně pod bičem vymahatele poplatků?

Což nepochopili vaši doktoři za tak dlouhou dobu, co vás učí, že obě sestry nevěstky, o nichž mluví Ezechiel, přežily Jerusalem a Samaří; že žijí stále v trvání symbolu a že se jmenují dnes Synagoga a Církev?

„Protože cestou sestry své chodila jsi, mladší praví Pán Bůh, dám kalich její v ruku tvou.

„Kalich sestry své píti budeš hluboký a ši-

(1) Jan, kap. XVI, 7.

(2) Jeremiáš, XXIII, 39 a 40.

roký: budeš v posměch a v porouhání; k úplnému opojení

„bolestí naplněna budeš: kalichem truchlivosti a smutku, kalichem sestry své starší, *strážkyně* nevěrné, jež se poskvřila v nečistotách národů.

„I budeš jej píti, a vypiješ až do kvasnic, a střepiny jeho zžířeš, a prsy své rozdírati budeš . . .

„I budete obě vydány ve vřavu shluknutí a v loupež, *kamenovány* všemi národy a probodány meči jejich.“ (1)

Tento Spasitel, bezmocný k vašemu probuzení, odebere se od Vás; co by se *kamenem dohodilo*, (2) a duše vaše spustnou po jeho odchodu jako svatostánky jeho oltářů v truchlý den lkání Velkého Pátku.

Až takto vás opustí Ten, jenž jest Vaší silou a vaší nadějí, tu vesmír, celý hrůzou dýmaje, bude patřiti na neodhalitelná Muka Ducha Svatého, pronásledovaného údy Ježíše Krista.

Umučení znovu začne, nikoliv již uprostřed národa krutého a kletého, nýbrž na křižovatce a pupku všech národů, a moudří zvědí, že Bůh nezavřel svých studnic, avšak že Evangelium *Krve*,

(1) EZECHIEL, kap. 23. (2) Luc. XXII, 41.

o němž věřili, že jest koncem zjevení, bylo o sobě tím, čím Starý Zákon, jenže určený k zvěstování Utěšitele *Ohně*.

Tento Návštěvník neslýchaný, jehož očekávám čtyři tisíce let, *nebude mít přátel*, a v přirovnání k jeho bídě žebráci budou se podobati císařům.

Ba bude hnojem, na němž nuzný Idumejec oškraboval své vředy. Budou se nad ním skláněti, by se vidělo dno Utrpení a Vyvrhelství.

Při jeho příchodu slunce se zvrátí ve tmy a luna v krev; nádherné veletoky prchati budou jako splašení koňové; zdi paláců a zdi vězení budou se úzkostí potiti.

Hnijící mrchy pokryjí se silnými voňavkami, koupenými od odvážných plavců, by se uchovaly před jeho morem, a v naději, že uniknou jeho dotyku, traviči chudých nebo vražedníci dítek řeknou horám, by na ně padly.

Vyhladiv soustrast, hnus ten zabije i hněv, a tento Psanec všech psanců bude mlčenlivě odsouzen úředníky bezvadně příjemné uhlazenosti.

Ježíšovi dostalo se od Židů pouze nenávisti, a jaké nenávisti! Křesťané podarují Parakleta tím, co jest pod nenávistí.

Jest tolik Nepřítelem, tolik totožný s oním *LUCIFEREM*, jenž byl jmenován *Knížetem Tem-*

ností, že jest skoro nemožno, — byl i ve vytržení Blahoslavených — odlišiti jich.

Kdo můžeš pochopiti, pochop. (1)

Matka Kristova byla nazvána Chotí tohoto Neznámého, z něhož Církev má strach, a to jistotně z toho důvodu, že Panna velmi *opatrná* jest vzývána jmény: *HVĚZDO JITŘNÍ* a *LODI DUCHOVNÍ*.

Přece však k „rozpoutání“ Propasti bude třeba, by tato Církev Mučedníků a Vyznavačů, nakolenou unohou Marijiných, obnovila proti Duchu Tvůrci, — s pokojnou sveřepostí, — rozpoutání Synagogy.

Avšak srdce lidí vyschlo by při pomýšlení na tento žhoucí slunovrat léta světového, kdy sama Podstata ohně zaburácí v Sedmi výhních vítězné Lásky, a kdy skoupý Fík, tak dlouho prokletý, tak dlouho zaléváný sviřstvy, dostane milost a vydá konečně jediný Plod rozkoše a potěchy, jenž bude schopen zastavití vrhnutí Boha.

(1) Tyto poslední řádky došly té cti, že pobouřily jistého jezuíta, který tvrdil, že takové výroky hubí dogmata. „Jest to metaforické spodobení nebo absolutní tvrzení? Takový byl jeho kruh Popilův. Kterak mu vysvětliti, že to není to ani ono? Kterak vniknouti do mozku plného formulek, a vpraviti tam, že nesnadnost přestává a že kruh jest ihned prolomen, na příklad, když sblíží se s tímto místem liturgická modlitba Bílé Soboty: Lucifer, INQUAM, qui nescit occasum? Převzácní křesťané, kteří užívají ještě svého rozumu, mohou pozorovati, že tu neb onde neběží o metaforu, aniž o přísné tvrzení ve smyslu nauky zjevené, avšak prostě o to, by se konstatovalo Tajemství, PŘÍTOMNOST Tajemství, k pohoršení pitomců nebo pedantských theologů, kteří tvrdí, že všechno jest vysvětleno.

A tehdy zcela prostě stane se, že *sestoupí* Ukřižovaný, protože Kříž jeho potupy jest právě obrazem a nekonečnou podobností Vysvoboditele tuláka, jehož volalo devatenáct století, — a bezpochyby též porozumí se, že jsem já sám tímto Křížem, od hlavy až k patě! . .

Nebot **SPÁSA SVĚTA JEST PŘIBITA NA MNE, ISRAELE, a se mne dlužno jí „sestoupiti“.**

Antony, Stěti svatého Jana Křtitele, 1892.

Ezechiel, XXXVII.

1. FACTA EST SUPER ME MANUS DOMINI, ET EDUXIT ME IN SPIRITU DOMINI: ET DIMISIT ME MEDIO CAMPI, QUI ERAT PLENUS OSSIBUS.

2. ET CIRCUMDUXIT ME PER EA IN GYRO: ERANT AUTEM MULTA VALDE SUPER FACIEM CAMPI, SICCAQUE VEHEMENTER.

3. ET DIXIT AD ME: FILI HOMINIS, PUTASNE VIVENT OSSA ISTA? ET DIXI: DOMINE DEUS, TU NOSTI.

4. ET DIXIT AD ME: VATICINARE DE OSSIBUS ISTIS: ET DICES EIS: OSSA ARIDA AUDITE VERBUM DOMINI.

5. HAEC DICIT DOMINUS DEUS OSSIBUS HIS : *ECCE EGO INTROMITTAM IN VOS SPIRITUM ET VIVETIS.*

6. ET DABO SUPER VOS NERVOS, ET SUCCRESCERE FACIAM SUPER VOS CARNES, ET SUPEREXTENDAM IN VOBIS CUTEM : ET DABO VOBIS SPIRITUM ET VIVETIS, ET SCIETIS QUIA EGO DOMINUS.

7. ET PROPHETAVI SICUT PRAECEPERAT MIHI : FACTUS EST AUTEM SONITUS, PROPHETANTE ME, ET ECCE COMMOTIO : ET ACCESSERUNT OSSA AD OSSA, UNUMQUODQUE AD JUNCTURAM SUAM:

8. ET VIDI, ET ECCE SUPER EA NERVI ET CARNES ASCENDERUNT : ET EXTENTA EST IN EIS CUTIS DESUPER, ET SPIRITUM NON HABEBANT.

9. ET DIXIT AD ME : VATICINARE AD SPIRITUM, VATICINARE FILI HOMINIS, ET DICES AD SPIRITUM : HAEC DICIT DOMINUS DEUS : *A QUATUOR VENTIS VENI SPIRITUS, ET INSUFFLA SUPER INTERFECTOS ISTOS, ET REVIVISCANT.*

10. ET PROPHETAVI SICUT PRAECEPERAT MIHI : ET INGRESSUS EST IN EA SPIRITUS,

ET VIXERUNT : STETERUNTQUE SUPER PEDES SUOS, EXERCITUS GRANDIS NIMIS VALDE.

11. ET DIXIT AD ME : FILI HOMINIS, *OSSA HAEC UNIVERSA*, DOMUS ISRAEL EST : IPSI DICUNT : ARUERUNT OSSA NOSTRA, ET PERIIT SPES NOSTRA, ET ABSCISSI SUMUS.

12. PROPTEREA VATICINARE ET DICES AD EOS : HAEC DICIT DOMINUS DEUS : ECCE EGO APERIAM TUMULOS VESTROS, ET EDUCAM VOS DE SEPULCHRIS VESTRIS POPULUS MEUS: ET INDUCAM VOS IN TERRAM ISRAEL.

13. ET SCIETIS QUIA EGO DOMINUS, CUM APERUERO SEPULCHRA VESTRA ET EDUXERO VOS DE TUMULIS VESTRIS, POPULE MEUS:

14. *ET DEDERO SPIRITUM MEUM IN VOBIS*, ET VIXERITIS, ET REQUIESCERE VOS FACIAM SUPER HUMUM VESTRAM : ET SCIETIS QUIA EGO DOMINUS LOCUTUS SUM, ET FECI, AIT DOMINUS DEUS.